

bb 81. a magyar tudományos akadémia ülése

t ms/sk/m/

1965. november 24.

szerdán délután a magyar tudományos akadémia ülése foglalkozott a gazdasági mechanizmus elvi problémáival. az ülésen az akadémia tagjain kívül kutatóintézeti igazgatók és vezető munkatársak is részt vettek. a téma előadója bognár józsef levelező tag volt. előadását több korreferátum egészítette ki és vita követte. az előadó és a hozzászólók a gazdasági irányítás módszereit és történeli fejlődését elemezve fejlették ki az új gazdasági mechanizmus koncepcióját./mti/

19,55/m

- 52 -

- v é g e -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1965. november 25.

bb 1. pénteken dombovárott sorsolják a Lottót - három öröklakás, két személygépkocsi a hétfői jutalom sorsoláson

i kf/kf/m/vg

1965. november 25.

a Lottó 48. játékhéti nyerőszámainak a húzását, november 26-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel dombovárott tartja a sportfogadási és Lottó igazgatóság. ezuttal ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a legközelebbi Lottó jutalom sorsoláson melyik játékhét szelvényei vesznek részt.

a jutalom sorsolást egyébként november 29-én, hétfőn rendezik az igazgatóság, nádor utcai székházában. a sorsoláson 897 nyereség, köztük főnyereségként 3 budai öröklakás és két személygépkocsi - jut a legszerencsésebb Lottózóknak. /mti/

---

bb 2. elkészült a szegedi „paprika-mérleg”, - 1900 vagon fűszernövény termett

vid/ká/sk/m cz

1965. november 25.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalatnál összesítették az év eredményét, elkészült a „paprika-mérleg”. az adatok szerint a mezőgazdasági üzemekben és a háztáji földeken 6290 holdon csaknem 1900 vagon fűszernövény termett. a holdankinti átlag valamivel több mint 30 mázsa, amivel - tekintve a nemzetközi időjárást, az áru 60 százaléka elsőosztályú.

/folyt.köv./

- 1 -

R

bb 2. /elkészült ... 1. folyt./ m

a csapadékos év következtében a szokottnál nagyobb a csövek nedvességtartalma, ezért a termelészövetkezetek a szedésel egyidőben azonnal felfűzték a paprikát, segített a hagymaváros is: a makói hagymafeldolgozó telep bekapcsolódott a paprika szárítási munkába. az idei termelési rekordot a szeged környéki tsz-ektől egy békés megyei közös gazdaság hódította el. a kondorosi dolgozók tsz-ben 60 mázsán felüli a holdankinti átlagtermés.

a termeltetési idény lezárásával egyidőben már a következő gazdasági év előkészületein dolgoznak. a tervek szerint jövőre 7000 holdra növekszik a szegedi paprika-körzet. /mti/

---

bb 3. muflon és dámvad a balatonfelvidéki erdőben

vid/ká/tr/m/cz

1965. november 25.

a keszthelyi erdőgazdaság területét, amelyhez a balatonfelvidék és a kisbakony tartozik, eddig csaknem kizárólag szarvasok és vaddisznók lakták. az évenként érkező külföldi vadászvendégek hiányolták a bővebb „választékot”. az erdőgazdaság most megkezdte a muflon, a dámvad és a fácán meghonosítását. az első mufloncsalád az uza környéki meredeklejtőjű hegyekre került, s rövidesen újabbak követik az első „telepeseket”. a dámvad és a fácán a bakony szívéből, a magasbakonyi erdőgazdaság területéről szállítják a balaton partjára. /mti/

---

bb 4. a badacsonyi pincegazdaság újdonságai: a márkázott füredi zöldszilváni és a soproni édes tramini

vid/ká/sk/m/cz

1965. november 25.

a badacsonyvidéki állami pincegazdaság badacsonyi üzemében megkezdtek a borok palackozását az év végi ünnepekre. csopak, somló, badacsony, balatonfüred és sopron neves bortermő vidékeiről karácsonyra és szilveszterre csaknem egymillió palackot juttatnak el az üzletekbe. a hagyományos 15 borféleség mellett, mint minden évben, az idén is különlegességgel lépik meg a vásárlókat.

/folyt.köv./

- 2 -

fk

bb 4. /a badacsonyi ... 1. folyt./ m

elsősorban az édes borok kedvelőit örvendeztetik meg. most kerül először piacra nagyobb mennyiségben a márkázott füredi zöldszilváni. a kiváló borból 15.000 palackot töltenek meg. az idén termőre fordult új telepítések első bora a soproni édes tramini. ebből 50.000 palackkal kerül a piacra. /mti/

---

bb 5. injekció a falicégérnek

vid/tm/m/sr

1965. november 25.

szalkszentmártonban, petőfi sándor atyjának egykori lakóépületét - amelyben kocsmá és mészárszék volt - felújítják. a régi épület felett az uttorók vállaltak védnökséget. kezdeményezésükre kezdtek meg az idén az épület tatarozását. elsőnek a mészárszékénél, a falra festett cégért restaurálták. a piros festékekkel mázolt, bárdot és egy villásszarvú tehenet ábrázoló cégért különleges anyaggal „injekciójták”, hogy ellenálljon az időjárásnak. hatalmas tüvel fecskendezték a falba a konzerváló anyagot. a következő feladat, hogy a régi, elszuvasodott faajtókat és a deszkamennyezetet is megóvják a további rongálódástól. /mti/

---

bb 6. „a zenés-színház előadói problémáiról tanácskoztunk”, - mikó andrás főrendező beszámolója

i ol/gk/m/sr

1965. november 25.

a napokban tért haza az ndk-ból mikó andrás, az állami operaház főrendezője. utjáról a következőket mondta az mti munkatársának:

- a hónap első felében rendezték meg az ndk-ban az unesco égisze alatt működő nemzetközi színházi intézet /iti/ kongresszusát. november 6-án berlinben volt az ünnepélyes megnyitó, magát a kongresszust pedig 7-től 11-ig lipcsében rendezték meg nagyszámu részvevővel mind a keleti, mind a nyugati országokból. a kongresszus a zenés-színház előadói problémáiról tárgyalt referátumok és hozzászólások formájában, esténként pedig különböző operaelőadásokat tekintettek meg a résztvevők, akik a tapasztalatokat a felszólalásaikban hasznosíthatták. számunkra különösen érdekes volt a fortner nyugatnémet zeneszerző feldolgozásában színrevitt „vérnász”, - a stuttgarti opera vendégjátéka. szokolay sándor is ugyanezt a lorca-művet zenésítette meg.

- 3 -

/folyt.köv./

fk

bb 6. /, a zenés-színház ... 1. folyt./ m

- a megheszelések alapját képező nyitó referátumot walter felsenstein, a berlini komische oper igazgatója tartotta.

- érdekes volt a lipcei tanácskozás után a berlini állami operaházban rendezett „modern operák hete”, amelyen módunk volt néhány érdekes, újszerű művet is látni. az ott megjelent külföldi delegátusokkal együtt részt vettünk egy vitán, amelyet dr. hans pischner, a staatsoper igazgatója tartott, s ezen a vitán a mai, új operaalkotók problémái voltak előtérben. /mti/

...-

bb 7. harmath éva szegedi operaénekesnő az ndk új tv filmjének főszereplője

vid/tné/m/sr

1965. november 25.

harmath éva a szegedi nemzeti színház operaénekesnő hazatért az ndk-ból, ahol egy új tv film forgatásán vett részt. az ndk televízió társaság a tervek szerint karácsonykor mutatja be a toscia tv filmváltozatát, amelyben a címszerepet a szegedi művésznő énekli. /mti/

...-

bb 8. emlékművet állítanak a muhi csata-színhelyén - rákóczi-szobrot kap a sárospataki vár

vid/hné/m/sr

1965. november 25.

borsod megyében a beruházások után járó 2 ezreték felhasználásával jövőre számos képzőművészeti alkotással gazdagodnak az új lakótelepek, parkok és középületek. a megyei tanács megbízásából a képzőművészeti és iparművészeti lektorátus az idén 13 szobor, sgraffito és dombormű elkészítésére adott meghívást. így - többek között - az edelényi 300 ágyas tbc-gyógyintézet parkját, a tiszaszederkényi újvárost, az ózdbolyoski lakótelepet és az aggteleki szálloda előtt teret 1966-ban új szobrokkal, sgraffito diszítik. ezenkívül emlékművet állítanak muhi községben a tatárulás végzetes csatájának színhelyén, a sárospataki vár ősi kertje pedig rákóczi-szobrot kap. sátorajauhelyen a művelődési ház elé bolgár judit szobrászművész tervez diszkutat, a tanácsháza dísztermébe pedig - ahol kossuth lajos is beszélt - tóth imre és somos miklós festőművészek készítenek a múltat és a jelent bemutató pannókat. az új alkotások egy részét a jövő év első felében adják át a városok és községek dolgozóinak. /mti/

...-

- 4 -

bb 9. a nemzetközi bábművész szövetség, az unima

s/hné/s sr bs

1965. november 25.

magyar tagozata november 6-29 és december 1 között tartja második közgyűlését. a magyar bábművészek 1957 óta tagjai az unima-nak. a bábosok ez időtől kezdve több külföldi ország közönségével ismertették meg a magyar bábművészetet és hazánkban is évről-évre nőtt a bábjáték művelőinek a száma. szükségessé vált, hogy a bábművészek szervezettebb formában folytassák hazai és nemzetközi munkájukat. így alakult meg 1962-ben az unima magyar tagozata, a világszövetség nemzeti szekciója. /mti/

...-

bb 10. szovjet tudós a magyar spektroszkópia eredményeiről - sz.l. mandelstam nyilatkozata

ms/gg/s zs cz

1965. november 25.

a magyar tudományos akadémia vendégeként egy hetet töltött hazánkban sz.l. mandelstam akadémikus, neves szovjet spektroszkópus, aki az akadémia nagy érdeklődést keltő szakelőadást is tartott. elutazása előtt nyilatkozott az mti munkatársának:

- a magyar spektroszkópia eredményeit a szovjetunióban jól ismerik és nagyrabecsülik. ezért is örömmel tettem eleget az akadémia meghívásának, ami lehetővé tette, hogy bepillanthatok a magyar spektroszkópusok alkotó műhelyébe. kovács istván akadémiai levelező tag laboratóriumában tanulmányoztam világszerte elismert molekula-spektroszkópiai munkásságát. nagyon érdekes volt számomra a jánossy professzor irányításával működő központi fizikai kutató intézetben tett látogatás, mivel ennek az intézetnek a felépítése sokban hasonlít a szovjetunió tudományos akadémia moszkvai fizikai kutató intézetéhez, ahol magam is dolgozom. az eötvös loránd tudományegyetem szervetlen és analitikai kémiai tanszékén megismerkedtem török tiberius professzor és munkatársainak spektroszkópiai vizsgálataival. jártam a szegedi fizikai intézetben budó ágoston professzornál és tájékozódást szereztem a veszprémi vegyipari egyetemen straub gyula professzor vezetésével folyó munkákról is. amit láttam, sokkal több annál, amire az ország méreteiből következtetni lehetne. a magyar spektroszkópia valóban világszínvonalon áll.

/folyt.köv./

8.28/s

8.42

- 5 -

mti

bb 10./ szovjet tudós-...../ 1.folyt./s

- a tudomány szempontjából igen nagy az ilyen közvetlen találkozások jelentősége - mondta bucsuzóul. sokszor kötetekre menő szakirodalom áttanulmányozásánál is többet nyújt tudósok körében vitákkal, eszmecserevel eltöltött néhány óra. éppen ezért őszintén remélem, hogy a jövőben még tovább fokozódik a két ország tudósainak cseréje, növekszik a személyes találkozások lehetősége./mti/

bb 11. hazánkban is megemlékeznek a nagy vietnami költő, nguyen du születésének 200. évfordulójáról

vt/tm/s zs cz 1965. november 25.

1765-ben született nguyen du, a vietnami nép egyik legnagyobb költője, a klasszikus költészet kimagasló alakja. működése nagy hatást gyakorolt az egész vietnami költészetre. Legjelentősebb műve a „kieu”, című elbeszélő költemény, amelyet több nyelvre lefordítottak.

a béke világtanács ajánlására nguyen du életművéről ebben az esztendőben világszerte megemlékeznek. hazánkban november 30-án rendez emlékünnepeket a pesterzsébeti vasas művelődési házban a magyar írók szövetsége és a hazafias népfront budapesti bizottsága a vietnami költő születésének 200. évfordulója alkalmából. /mti/

bb 12. afrikai kutató debrecenben

vid/tné/s zs cz 1965. november 25.

nabil a. issa egyetemi tanár, a kairói al ahzar egyetem fizikai intézetének előadója nyolc hónapot tölt a magyar tudományos akadémia debreceni atommag kutató intézetében. nabil a. issa a napokban megérkezett debrecenbe, s az intézet magspektroszkópiai osztályán folytat kutatói tevékenységet. a kairói professzor az első afrikai vendég - kutató a debreceni intézetben./mti/

8.36/a 1

8.45 Puc

- 6 -

kek

bb 13. könyv szolnok megye 900 esztendejéről

vid/tné/s zs cz 1965. november 25.

a szolnoki állami Levéltár munkatársai feldolgozták szolnok megye történetét - 1075-től 1950-ig. a több mint husz ives könyv képet ad a tiszavidék népének évszázados küzdelmeiről, harcairól. eredeti dokumentumokkal mutatja be a horthy-korszak embertelenségeit, a jársági és tiszazugi kubikosok, földmunkások mozgalmait, a tanácsköztársaság eseményeit, a szolnoki vörös katonák dicsőséges tiszai áttörését. hiteles adatok alapján írja le a megye felszabadulását, majd az ujjáépítés nagyszerű munkáját.

az érdekesnek ígérkező kiadvány a jövő év elején lát napvilágot. /mti/

bb. 20. román nemzetiségi együttes a hajduságban

vid/tné/e zs cz 1965. november 25.

a kiváló jelvénnel kitüntetett gyulai nemzetiségi művészegyüttes a népek barátsága napok alkalmával hajdu-bihar megyében szerepel, s a megye román nemzetiségi községeiben mutatja be műsorát. a gyulai együttes november 28-án fejezi be hajdusági vendégszereplését. /mti/

bb. 21. régészeti leletek másolatai pvc-ből

cz/e 1965. november 25.

a szolnoki damjanich jános muzeum restaurátora, csépai ferenc az országban eddig még nem alkalmazott, új eljárást dolgozott ki az értékes, különböző régészeti leletek „élethű”, másolására. a pecsétokról, ezüst és aranyveretű tarsolylemezekről, vagy éppen a bronzkori kardokról szilikongyantából negatívot vesznek. a negatívot megfelelően higitott pvc-porral töltik ki, majd szárítószekrényben a pvc-t 160 fokon merevítik. a tárgyak arany vagy ezüst színezetét a negatív egyszerű porfestékkel történő lekenése biztosítja. ez az eljárás gyors és olcsó. például egy tarsolylemez eredetinek megfelelő másolata mindössze három-öt forintba került. a másolatok szemléltető eszközként is felhasználhatók az ismeretterjesztésben. /mti/

9.10/a
Puc

- 7 -

kek

bb 15. milyen ajándéktárgyak a legkelendőbbek? - újabb népművészeti cikkek tervezésére hirdettek pályázatot

i sz/tné szb vg

1965. november 25.

az ajándéktárgyak választékának és mennyiségének növelésével foglalkozott legutóbb az okisz választmánya, s ugyanakkor értékelték az elmúlt idegenforgalmi idény tapasztalatait is.

az ajándéktárgyak közül a legkeresettebbeknek bizonyultak a himzések, szőttesek, a szőnyegek, egyes népi kerámiák és fafaragások. kevés volt a kalocsai, matyó himzés és több halasi csipkére, torontáli szőnyegre, szőttes terítőre is szükség lenne. egy-egy nagyobb idegenforgalmi hullám alkalmával a külföldiek szinte kifosztották a népművészeti boltokat. az a vélemény alakult ki, hogy a nagyobb értékű ajándékcikkek kivül gondoskodni kell a külföldiek által keresett olyan filléres apróságokról is, mint például a botcímke.

az elmúlt idényben mintegy 150 millió forint értékű ajándék- és emléktárgyat adtak át a szervezetek a kereskedelemnek. az egy millió külföldi látogatót figyelembe véve ez az összeg viszonylag nem nagy és feltételezik, hogy a jövőben tovább növelhetik. ezért gondoskodni kívánnak az ajándékcikkek előállításának fokozásáról, a télen a népművészeti és háziipari szervezetek a lányok és asszonyok újabb csoportjait vonják be a tájjellegű cikkek készítésébe, ugyanakkor a választék gazdagítása céljából az okisz és a népi iparművészeti tanács pályázatot hirdet művészi igényű tárgyak tervezésére. a pályázati feltételekről az okisz népköztársaság uti bemutatótermében adnak az érdeklődőknek részletes tájékoztatást. a jellegű pályamunkák január 2 és 15 között kerülnek a zsűri elé. /mti/

..-

bb 19. tsz-klubok a kőrös-vidéki tanyavilágban

vid tm szb zs

1965. november 25.

a kőrös-vidék közös gazdaságaiban - főleg a falvaktól, városoktól távol levő tanyavilágban - szervezeteti klubokat rendeztek be, ahol a tagság kellemesen töltheti a hosszú téli estéket. a tanyai klubok változatos programról gondoskodnak látogatóiknak. a gyula határában megnyílt tsz-klubban például legutóbb béres ferenc énekművész, szalai józsef cimbalmos és jancsó andrienne előadóművésznő szerepelt nagy sikerrel. /mti/

..-

mc

9.06/a
9.20 P^u

- 8 -

PKK

bb. 14. kevés az egymillió harisnyanadrág

i sz/tné/e cz vg

1965. november 25.

a nők körében manapság a legkeresettebb téli ruhanemű a harisnyanadrág. amint beköszönt a hűvös idő, általában hiánycikk. mennyit gyártanak belőle, miért nincs elegendő? ezzel a kérdéssel fordult az mti munkatársa a budapesti harisnyagyár szakembereivel.

- régi, saját erőből átalakított gépeken gyártjuk a harisnyanadrágokat, évente egyre többet, de sajnos sohasem elegendő - mondották. - 1965-re a belkereskedelem számára eredetileg 700 ezer gyártását terveztük, de már mostanáig is ennél jóval többet adtunk át. ez évben 1 millió harisnyanadrág kerül hazai forgalomba, ezenkívül teljesíteniük kell a vállalt exportkötelezettségeket is. amint tapasztaljuk, a harisnyanadrág külföldön is kedvelt lett, s a baráti országokból ide látogató turisták szintén sokat vásároltak. a rendelkezésünkre álló géppark kapacitását teljes mértékben kihasználjuk, tehát nem a gyár tervteljesítésén múlik, hogy nincs elegendő harisnyanadrág. további termelésnövelésre egyelőre nincs lehetőségünk, erre csak jövőre kerülhet sor, amikor majd valamelyest tudjuk fokozni a jelenlegi mennyiséget. addig is naponta 6 000 harisnyanadrág készül, ami bár enyhíti a hiányt, de teljesen megszüntetni egyelőre nem tudja. /mti/

..-

bb. 16. vezetékes rádió helyett dallam és dália - megkezdtek az olcsó rádiótipusok sorozatgyártását

i sl/sk/e vg cz

1965. november 25.

a vezetékes rádió népszerűsége az utóbbi években lényegesen csökkent, negyedmilliónyi előfizetője közül 1956 óta százezer lemorzsolódott. a még meglévő vezetékes rádiók sem sokáig működnek már, mert a vezetékesek egy része tönkrement azokat nem érdemes kicserélni, felújítani. önállóan működő rádiókban szerencsére bőséges a kínálat, az 1000 forinton felüli készülékeket otp-hitelre is lehet kapni. a kispénzűek részére két egészen olcsó készülék sorozatgyártását is megkezdte a villamossági televízió és rádiókészülékek gyára. a dália nevű rádió 640, a dallam pedig 820 forintért kerül majd forgalomba. mindkét készülék egysávos, középhullámon a kossuth és a petőfi adón kívül a dálián néhány, a dallamon egész sor külföldi állomást is lehet fogni.

mindkét új készülékből még karácsony előtt forgalomba kerül 5000 példány. jövőre a dáliából 15 ezret, a dallamból 20 ezret gyártanak. /mti/

..-

9.20/a

P^u

- 9 -

PKK

bb 18. újabb feladatok megoldására vállalkoznak a hazafias népfront országos tanácsának tagjai

i di/gk szb zs

1965. november 25.

körkérdést intéztek a közelmúltban a hazafias népfront országos tanácsának számos tagjához: futja-e idejükből, erejükből arra, hogy a városok és falvak életének különböző területein újabb feladatokat vállaljanak a mozgalomban. a válaszból kiderült, hogy a nagytekintélyű és munkahelyükön is erősen elfoglalt szakemberek szívesen állnak a hozzájuk fordulóknak rendelkezésére, s készek arra, hogy a megyei, a járási vagy községi népfrontbizottságok segítségére legyenek.

a megkérdezettek között volt, aki elmondta, hogy szívesen bekapcsolódik olyan akciókba, amelyek a mezőgazdaság kemizálását, gépesítését, a fejlesztés komplex koncepcióinak kidolgozását és ezek üzemi hatásának elemzését szolgálják a társadalmi összefogás erejével. az egyik tsz-elnök felajánlotta, hogy szívesen átadja a gondokkal, problémákkal küszködő közös gazdaságoknak a termelőségüket helyes, eredményes vezetésében szerzett tapasztalatait, s közkinccsé teszi legjobbnak bizonyult módszereit. az országos tanács tagjai között olyan is akadt, aki az idős tsz-tagok szociális helyzetének megjavítását szolgáló kezdeményezésekből kért részt. többen vállalták, hogy - képzettségüknek megfelelően, de kötelezettségeiken túl - az állattenyésztés és az állategészségügy időszerű feladatainak megoldásában kamatoztatják segítő-készségüket.

a megyei, járási, városi és községi népfrontbizottságok ezenkívül segítségre számíthatnak a hazafias népfront országos tanácsának tagjaitól az erózió elleni védekezéssel, a mezőgazdasági termelés különböző korszerű ágainak fejlesztésével és - mert erre is akadt vállalkozó - budapest tejjelátásának javításával kapcsolatos kezdeményezéseikben, akcióikban. voltak, akik a jogi, az idegenforgalmi és a különböző közigazdasági kérdésekkel foglalkozó akcióbizottságok támogatására fejezték ki készségüket. mások a népművelés, a művelődéspolitikára egy-egy területéről vállaltak megbízásokat. rangos helyet kaptak a válaszokban a város- és községpolitika, a területrendezés, a műemlékvédelem és a magánérből történő lakásépítkezések feladatainak megoldását, előkészítését és szervezését szolgáló, segítő vállalatok. az országos tanács több tagja pedig a népfrontbizottságok egészségügyi kérdésekkel foglalkozó programjának megvalósításából, így például a balesetek megelőzésével, a baleseti rehabilitáció társadalmi vonatkozásaival és új rendelők, stb. építésével foglalkozó akcióiból kért részt.

a kiaknázásra váró lehetőségekről tájékoztatták az érdekeltektől népfrontbizottságokat, amelyek a hazafias népfront országos tanácsának közvetítésével kérhetik a különböző szakemberek támogatását, tanácsát. /mti/

9.25/a,
9.50 Pve

- 10 -

bb. 22. a dunaujvárosi uttörő zenekar

vid/tr/s sr cz

1965. november 25.

tíz évvel ezelőtt alakult és azóta több mint négyszázszor szerepelt a nagyközönség előtt. a leányokból álló zenekar repertoárjában huszonnégy induló, ezenkívül számos uttörő-dal, opera- és operettegyveleg is szerepel. most tanulják erkel : bánk című operájának egyes részleteit./mti/

bb 23. vízvezetékét építének a jósvafői barlangban

vid/lk/s szf cz

1965. november 25.

borsod megye egyik leglátogatottabb idegenforgalmi helyén, az aggteleki barlangrendszer jósvafői szakaszában a megyei tanács kezdeményezésére az idegenforgalmi hivatal korszerű vízcsőhálózatot épített a téli hónapokban, a cseppkőtermekben kiépített utak és járdaszegélyek tisztítására. a több mint két kilométer hosszú csővezeték a tengersizem szállói bejárattól a földalatti folyosókon sziklafalakba rejtve, agyagba ágyazva vezetik el a vöröstói kijáratig, hogy a vascső ne zavarja a ritkaságszámba menő cseppkőképződmények természeti hatását. a vezeték földalatti szerelése nagy szakmai gyakorlatot, ügyességet és óvatosságot igényel. a sziklafalakban a cső elrejtéséhez szükséges árkokat robbantással, a cseppkőves részekben pedig kézi véséssel képezik ki. emiatt a munka üteme lassú és a vízvezeték-hálózat csak tavaszra készül el. ettől az időtől kezdve a barlangi utakat nagynyomású vizsugárral tisztítják majd meg az iszaptól. ilyen módon jövőre a földalatti szakasz bármely időben, fél-cipőben is járható lesz./mti/

bb 25. különleges butorok készülnek zalaegerszegen holland és svéd megrendelésre

vid/lk/s szf cz

1965. november 25.

a zalaegerszegi műbutor- és lakberendezési kisipari szövetkezetben különleges butorok gyártását kezdték meg holland, illetve svéd megrendelésre. svédországba díszes kivitelű óraszekrényeket készítenek, holland megrendelésre pedig mesteri kivitelű sarokvitrineket állítanak elő. a szövetkezetben intarziás butorok gyártására is készülnek. a jövő évben több művészi faragású butort is előállítanak./mti/

9.30/a
9.55 Pve

- 11 -

bb. 17. befejezték a mátyás templom Lorettói kápolnájának restaurálását

sb/lk/e vg cz

1965. november 25.

a mátyás templom belső díszének helyreállítását az idén kezdték meg. elsőnek a főbejárat jobb oldalánál, a Lorettói kápolnában láttak munkához a képzőművészeti alap restaurátorai és az országos szakipari vállalat díszítő főépítésvezetőségének dolgozói. a Lorettói kápolna a viszonylag kevésbé sérült épületrészek közé tartozik, de csak a falfelületnek 45 százalékán lehetett restaurálni, kijavítani a gótikus stílusú ornamentikát. a kápolna falainak több mint a felét teljesen újra kellett festeni és mintegy nyolc négyzetméternyi felületen a meglazult vakolatot is el kellett távolítani és ismét bevakolni.

takáts ferenc iparművész főépítésvezető irányításával az eredeti ornamentális minták alapján festették ki az üres falakat. rendkívül gondosan választották ki a festéket, hogy a régi színeket keltsék életre és egyúttal az új díszek ne legyenek kirívóak, hanem új mivoltukban is antik, patinás hatást keltsenek. Leheletvékony valódi arannyal kiigazították az oltár és a faldíszek régi aranyozását is. a képzőművészeti alap restaurátor-művészei székely bertalan öt falképet állították helyre. óvatosan megtisztították a képet, majd visszarakasztották a meglazult vakolatot és festékretetet. néhány nap múlva befejezik az utolsó simitásokat. így a jövő héten a sekrestye melletti szent istván kápolnában is megkezdődik az ornamentális díszek és a falképek restaurálása, de a nagy munkákra, a templom főhajójának és oldalkápolnáinak helyreállítására a jövő évben kerül sor. /mti/

---

bb. 29. lakosonként 63.10 forint értékű társadalmi munka kőszegen

vid/j/sr cz

1965. november 25.

a tízezer lakosú kőszeg minden felnőtt lakója 63.10 forint értékű önkéntes munkával fejlesztette, szépítette lakóhelyét. új parkok, sportpálya, játszótér, kisz lakások, járdák, háztartározások, sílefutó pálya építését segítették a vállalkozó üzemi munkások, fiatalok, kiszeselek. /mti/

- 12 -

9.35/a
10.00 Pcu

bb. 27. kétmillió forint pedagóguslakás vásárlására békés megyében

vid/tm/e cz sr

1965. november 25.

békés megye városaiban és falvaiban új gimnáziumok épülnek. 1966 augusztusában többek között békéscsabán 8 tantermes új gimnáziumot, szarvason és gyulán 12 tantermet avatnak. befejezéshez közeledik a mezőberényi, a kőrösladányi új gimnázium építése is. békés megyében egy év alatt 420 000 forintot szánnak a diákothotok berendezéseinek pótlására, napközik fejlesztésére, tanműhelyek felszerelésére. többek között békésmegyeren két tanműhelyt szerelnek fel, békéscsabán több politechnikai műhelyt rendeznek be, a lányok sütő-főző tanfolyamaihoz főzőedényeket, üstöket, háztartási gépeket és egyebeket vásárolnak. békés megyében pedagóguslakás vásárlására, illetve építésére kétmillió forintot szánnak. többek között eleken, gádoroson, békéscsabán és másutt biztosítanak nevelői lakásokat. /mti/

---

bb. 28. ismeretterjesztő előadások a szabolicsi tanyákon

vid/tm/e sr cz

1965. november 25.

szabolcs-szatmárban a tit megyei szervezetének kilenc szakosztálya indított szabadegyetemi tagozatot. a pedagógiai, történelmi és földrajzi tagozatokat nyíregyházán kívül néhány járási székhelyen is megrendezik. a programban 25 munkás, 20 termelőszövetkezeti, számos női és ifjúsági akadémia indítása szerepel. a szakismeretek bővítését kívánják elősegíteni azáltal, hogy mintegy negyven helyen szervezik meg a 250 órás, mezőgazdasági szakmunkásképzést előkészítő tanfolyamokat. tíz járási székhelyen indul tsz-vezetőknek közgazdasági, s ugyancsak tíz községben kereskedelmi akadémia. a népi ülnökök akadémiaja nyíregyházán és hét járási székhelyen kezdődött meg.

ez évben újabb tanyai településeket kapcsolnak be a rendszeres ismeretterjesztő munkába. tavaly negyven tanyán volt ilyen tevékenység. most csupán a megyei szervek és művelődési autók közreműködésével hatvan településen, míg a járási szervek rendezésében újabb ötven tanyán tartanak ismeretterjesztő előadásokat. /mti/

9.40/a 10.00 Pcu

- 13 -

WJ

bb. 30. új vizeshűtő a sárvári baromfifeldolgozóban

vid/lk/e szf cz

1965. november 25.

a baromfifeldolgozásban egyik fontos technológiai munkafolyamat a fagyasztás előtti hűtés. célja, hogy a fagyasztás előtt légmentesen záródó, polietilén csomagba kerülő friss baromfi össze ne fülledjen. a sárvári baromfifeldolgozóban eddig léghűtéses módszerrel végezték ezt a munkafolyamatot. ezt most fejlettebb technológia, a vízűtéses váltotta fel. a vágott baromfi a többszoros medence plusz 2-3 fokos sós vízben szalagszerűen megy végig, ezután kerül a csomagolóba. az új berendezést a napokban helyezték üzembe, s ezzel megvalósult a baromfifeldolgozás teljes gépesített szalagrendszere. az üzemben a korábbi levegő előhűtőt fagyasztónak használják. ezzel jelentősen bővítették a fagyasztó kapacitását is. /mti/

...

bb. 32. a tervezettnél gyorsabban halad a vízhálózat építése gyulán - tizenhat kilométer helyett 36 kilométer csatorna

vid/lk/e szf cz

1965. november 25.

két esztendeje építik gyulán a vízhálózatot hazánk egyik legnagyobb szabású társadalmi megmozdulásával. az 52 millió forintos beruházás zömét a lakosság adja készpénz hozzájárulással és fizikai, műszaki munkával.

úgy tervezték, hogy 1967-ben adják át rendeltetésének az új vízműhálózatot és 26 000 embert juttatnak bőséges ivóvízhez. sok helyen a lakásba vezetik be a vizet, de az udvar lesz a legnagyobb távolság, ahova vízért kell járniuk a házbelleknek. a jól szervezett munka különösen sokat haladt 1965-ben. tizenhat kilométernyi csatornahálózat lefektetését tervezték, ezzel szemben 36 kilométer készül el: ezernél több lakásba már bevezették a vizet, karácsonyi ajándékként még legalább 600 család otthonában indul meg a vízszolgáltatás.

a vizitorony építésénél elkezdték a csuszózsálu szerelését. éjjel -nappal dolgoznak gondosan kivilágított környezetben a zsáluzóknak. a negyven méter magas vizitorony építéséhez 600 mázsánál több vasat és sok egyéb építőanyagot használnak fel. a gyulai vízműtársulat 1966-ban 14,5 millió forintot beru-
hízással folytatja a vízhálózat bővítését, hogy határidő előtt az egész várost bőséges ivóvízzel láthassák el. /mti/

...

9.45/a 102Pne

- 14 -

M

bb. 26. új jogszabály készül a termelőszövetkezetek gazdasági melléktevékenységének továbbfejlesztésére

ie/ká/s cz

1965. november 25.

az országos termelőszövetkezeti tanács a közelmúltban foglalkozott a tsz-ek gazdasági melléktevékenységének helyzetével. megállapította, hogy ez a tevékenység a szövetkezetekben előnyös, sőt, szükségszerű. módot ad a tagság egyöntetű foglalkoztatására, a mezőgazdasági melléktermékek és a szállítást kevésbé tűrő termények egy részének helyi feldolgozására, a szállítási költségek és veszteségek csökkentésére. emellett jelentős jövedelem- kiegészítő is, főként azokban a kedvezőtlen természeti adottságú szövetkezetekben, ahol a mezőgazdasági termelés egymagában nem képes a lakosság eltartására. mindezek alapján az országos termelőszövetkezeti tanács állást foglalt a gazdasági melléktevékenység továbbfejlesztése, kiszélesítése mellett.

ezt a továbbfejlesztést akadályozza az 1961. évi, jelenleg is érvényben lévő rendelet, amely - nagyrészt az akkori körülményeknek megfelelően - meglehetősen szűkkörűen szabályozza a termelőszövetkezetek gazdasági melléktevékenységét. a földművelésügyi minisztériumban ezért megkezdtek egy új jogszabály előkészítését. ennek során többek között feldolgozták az utóbbi két év zárszámadási adatait, s ebből megállapították, hogy azonos termőhelyi viszonyok és hasonló állóeszköz-állomány mellett a mezőgazdasági főágazatok termelési értéke nagyobb és növekedési üteme gyorsabb azokban a szövetkezetekben, ahol a melléktevékenység is nagyobb arányú. egybevágott ezekkel a tapasztalatokkal a központi népi ellenőrzési bizottság vizsgálatának eredménye is, amely szerint a szövetkezeti melléktevékenység általában hasznos, gazdaságos nemcsak a mezőgazdaság, hanem az egész népgazdaság szempontjából is. foglalkozott a témával a legfőbb ügyészség is, s megállapította, hogy a gazdasági melléktevékenység során meglehetősen nagyszámban elkövetett szabály- vagy törvénysértések többsége nem ténylegesen káros cselekmény, hanem csak a jelenlegi, már elavult jogszabálynak mond ellent.

a most készülő jogszabály-tervezet szerint a termelőszövetkezetek gazdasági melléktevékenységét főként két területen kívánják számottevően kibővíteni. az egyik a mezőgazdasági termékek feldolgozása. most ugyanis nagyon sok olyan, főként kertészeti termék vész kárba, amelynek elszállítására és gyári feldolgozására nem kifizetődő, sőt, meg sem oldható. feltétlenül gazdaságos lenne például, hogy ha a nyers fogyasztásra és konzerválásra alkalmatlan gyümölcs, zöldség egy részéből maguk a szövetkezetek készítenének szörpöt, pálinkát, savanyúságot. ehhez sok helyütt meg is van a szükséges felszerelés, az élelmezésügyi minisztérium azonban csak a legkritikább esetben ad a szövetkezeteknek gyártási engedélyt.

/folyt.köv./
9.55/a 102Pne

- 15 -

M

bb 26./ új jogszabály...../ 1.folyt./s

a tervezett továbbfejlesztés másik iránya a különböző vállalatok, üzemek részére végzendő bér munka. így azok a szövetkezetek, amelyek a melléktevékenység egyéb formáival sem tudják tagságuk folyamatos foglalkoztatását biztosítani, vállalatok hatnának az üzemektől bizonyos állóeszközöket és szakképzettséget nem kívánó, de munkaigényes feladatokat. ezzel maguknak rendszeres kiegészítő jövedelmet biztosíthatnának s egyúttal enyhítenék az ipar munkaerő - gondját. ilyen együttműködés néhány ktsz, ipari üzem és termelőszövetkezet között már létre is jött és igen eredményes.

az új jogszabályban a gazdasági melléktevékenység kibővítésével együtt továbbfejlesztik majd annak ellenőrzését is, hogy a melléktevékenység valóban a termelőszövetkezet közös érdekét szolgálja és előnyös legyen a népgazdaság számára is./mti/

--

bb 24. teljesítették lakásépítési tervüket a zalai építők

vid/lk/s szf cz 1965. november 25.

a zala megyei állami építőipari vállalat dolgozói november második felében teljesítették az évi lakásépítési tervüket. a jó építésszervezés kedvezően hatott, a lakóépületek zömét már szeptemberben átadták. ebben az évben egyéb feladataikon kívül 647 lakást építettek fel, illetve szereltek össze előregyártott épületelemekből. az építési határidők előrehozásával mód nyílt arra is, hogy az ugynevezett járulékos beruházásokat, mint például az ut- és járdaépítést is befejezzék. a jelek szerint 19 lakást terven felül adnak át.

jó ütemben halad a jövő évben átadásra kerülő lakások építése is. ezeknek több mint a felét még ennek az évnek a végéig tető alá hozzák. csaknem száz lakás méris tető alatt van, s így a jövő év első felében átadják az év első lakásait. a már épülő és a jövő évben elkészülő lakóházak között van az első zalaegerszegi tizszintes, ötvennégy lakásos épület is./mti/

--

9.55/a 10²⁰ Puc

- 16 -

M

bb 31. lényegesen javították az üzemidő kihasználást a dunai vasmű rostaiüzemében

vid/lk/s szf cz 1965. november 25.

a dunai vasmű rostaiüzeme, amelyet a fővárosból telepítettek dunaujvárosba régi gépeivel, nagy adóssággal kezdte az évet. sok baj volt a múlt századbeli gépekkel, amelyek gyakran többet álltak, mint dolgoztak. a múlt évben mindössze ötvennégy százalékos volt az üzemben a gépkihhasználás.

az idén új brigádok alakultak a szocialista cím elnyeréséért, és legfontosabb feladatként a gépállások csökkentését tűzték maguk elé. varga sándor madách imre brigádja megvalósította a tervszerű gépgondozást és gépkarbantartást. sokat segített az a huszonegy fiatal leány is, akik ugyan tekerceselő szakmunkásokként végeztek, de gyorsan megtanulták a perforáló gépek kezelését és igen ügyesen dolgoznak mellettük. a réginél ösztönzőbb új normákat is bevezettek. a már hasznavehetetlen gépek helyett saját erőből négy korszerű lyukasztógépet gyártottak. az ezekre fordított összeg néhány hónap alatt megtérült. az egyik gép automata programvezérlésű.

a szervezési és műszaki intézkedésekkel, valamint a fegyelem megszilárdításával a rostaiüzemben a tavalyi 54 százalékról 84 százalékra javították az üzemidő kihasználást. az év elejétől azonos létszámmal ötven százalékkal több perforált lemezt gyártanak, mint tavaly. ezt nyolcvan százalékban a termelőtevékenység emelkedésével érték el.

a dunaujvárosi rostaiüzem gyártmányainak 80 százalékát jelenleg a kgm vállalatok, husz százalékát a mezőgazdasági üzemek használják. jelenleg is nagy mennyiségben gyártanak dáráló-rostákat az élelmiszeripari hízaladákba és perforált lemezeket a kgm exporttermékeihez./mti/

--

bb 35. ötvenkét nyultenyésztő szakcsoport somogyban

vid/ká/sk/s cz 1965. november 25.

somogyban igen népszerű a jól jövedelmező házinyul tenyésztés. egymás után alakulnak a nyultenyésztő szakcsoportok, s ma már 52 működik a megyében, több mint 860 taggal. ebben az esztendőben 34.000 nyulat adtak át a földművelőszövetkezeteknek. a megye legjobb kisállattenyésztője a marcali hársházi józsefné, aki az idén 300 nyulat értékesített, s ezért 18.000 forintot kapott./mti/

--

10.056/a 10²⁰ Puc

- 17 -

M

bb. 33. világtalan levelezőpartner

vid/tné/e sr cz

1965. november 25.

papp juditnak, aki a máv pécsi igazgatóságán adminisztrátorként dolgozik, legkedvesebb időtöltése a levelezés. mindig van 15-20 külföldi levelezőpartnerre és évente általában 400-500 levelet, képeslapot kap tőlük. a „közelebbi”, ismeretség céljával fényképeket cserélnek és ilyen alkalommal érte egyik, a finnországi levelezőpartnerével, eero wartio helsinki egyetemi hallgatóval kapcsolatos meglepetés. a fiatalember közölte vele, hogy világtalan, az egyetemre is laisa nevű kutyája kíséri el, a tanulásban tanárai, évfolyamtársai megkülönböztetett segítséget nyújtanak számára. a finn diák és a pécsi leány közötti levélbeni kapcsolat ettől kezdve még barátságosabb, bensőségesebbé vált. a magányos órák számára levelezés útján szerzett emberi kapcsolatok jótékonyosságát a „kajastus”, című lapban „szeretett hugom judit”, címmel is megírta eero wartio, cikkét e szavakkal fejezte be: „...van nekem barátaim és legestegvégül mégis csak ez a legnagyobb dolog a világon,.. /mti/

...-

bb. 34. öt év alatt 116 millió forint közös vagyongyarapodás a békéscsabai termelőszövetkezetekben

vid/ká/tr/e cz

1965. november 25.

a békéscsabai termelőszövetkezetek öt évvel ezelőtt husz éves távlati tervet készítettek azzal a céllal, hogy két évtized alatt kialakítsák a speciális állattenyésztő, kertészkedő, növénytermesztő szövetkezeteket, s eszerint építsék fel a majorokat is. a terv jórésze máris megvalósult. a majorok többsége felépült: a május 1. tsz zöldségtermesztésre, nagyüzemi tehenészetre rendezkedett be, a lenin tsz-ben 40 000-es tojóház épül, a szabadság tsz-ben 600 férőhelyes tehenészet, nagyüzemi sertés- és marhahizlaltás lesz, míg a magyar-csehszlovák barátság tsz főleg sertésenyésztésre specializálja magát.

a város négy termelőszövetkezetének közös vagyona az elmúlt öt év alatt 116 millió forinttal gyarapodott. /mti/

...-

10.10/a 103I Pur¹

- 18 -

me

bb. 37. géppel söprik a pápai utcát

vid/lk/e szf cz

1965. november 25.

pápán az idén háromnegyed millió forintot költöttek tisztaságra. a lakosság régi kívánságára géppel söprik az utcákat. a legforgalmasabb utakat portalanították. a patinás város minden negyede tovább szépül; a régi épületek tatarozására kétmillió forintot, a közterek, utcák parkosítására, ligetesítésére pedig egymillió forintot költöttek. /mti/

...-

bb. 38. az év végéig megszűnik

vid/lk/e szf

1965. november 25.

a morse-rendszerű táviróhálózat a szombathelyi máv igazgatóság területén, tehát a fél dunántul pályaudvarain. száz évig szolgált a vasuti közlekedést ez a távközlő-rendszer. szombathelyen pontosan száz évvel ezelőtt épült és kezdte meg működését a táviró hivatal az akkori kis pályaudvaron és évekig a lakosságnak is rendelkezésére állt.

most a korszerűbb távgépiró-rendszer váltja fel a morskét. az automatikus kapcsolású berendezések a nagyobb állomásokon már megtalálhatók, s folyamatosan felszerelik őket mindenütt. /mti/

...-

bb. 39. gyümölcsfa-lerakatok a háztáji gazdaságok részére

vid/ká/tr/e cz

1965. november 25.

a szövetkezetek somogy megyei értékesítő központja évente körülbelül ezer vagon gyümölcsöt vásárol fel a háztáji gazdaságoktól. a háztáji gyümölcsösöknek egy része azonban már kiöregedett. a pótlásokra és az újabb telepítésekre akciót indítottak a földművelőszövetkezetek. a meszöv központjába egymásután érkeznek az igények: eddig több mint 80 000 különböző fajta gyümölcsfa-csemetét rendeltek a háztáji gazdaságok, az otp-nél és a falusi takarékszövetkezeteknél pedig több mint két és fél millió forint telepítési hitelt vettek fel. a meszöv három helyen: kaposvár, tabon és marcaliban gyümölcsfa lerakatot létesített, s ezeket az ország legnevesebb gazdaságainak faiskolái anyagával töltik fel. /mti/

...-

10.14/a 103I Pur¹

- 19 -

me

bb 36. öt év alatt hatezer szakreferátum

vid/lk/s szf cz

1965. november 25.

a Lenin kohászati művek műszaki dokumentációs csoportja vaskohászati tájékoztató címmel már öt éve - havonként - kéthavonként - tartalmaz kiadványt állít össze a legfrissebb szakirodalmából, hogy az érdekeltek megismerhessék az iparágban alkalmazott legújabb megoldásokat. a kiadvány megjelenése óta eltelt fél évtized alatt, az eddig megjelent ötvenkét számban hatezer műszaki referátumot tettek közzé, amelyek hasznosan szolgálták a szakemberek műszaki ismereteinek bővítését, valamint a gyakorlati munkát is. több közölt eljárást, mint például az öntődékben már alkalmazott furángyantás formázást, a kiadványokból megismert megoldás eredményeként vezették be, de számosan merítettek belőle egyetemi diplomatervük elkészítéséhez is. a tájékoztatót rendszeresen eljuttatják a különböző tudományos intézményekhez, így például a miskolci nehézipari műszaki egyetem kohómérnöki karára is./mti/

--

bb 40. öntözőgépjavító állomás kisujszálláson

vid/ká/tr/s cz

1965. november 25.

öntözőgép javító állomás kezdte meg munkáját kisujszálláson. a turkevei gépjavító állomás üzemegységeként működő üzem negyvenkilenc termelőszövetkezettel kötött szerződést az öntözőberendezések javítására és felújítására. a tél folyamán 28 szivattyút és a hozzátartozó berendezéseket, valamint ezer szórófejet ujítanak fel./mti/

--

bb 42. lakókocsi készül az erdei munkásoknak

vid/-gö/s ká cz

1965. november 25.

szentendrén, az erdészeti fa és vegyesipari vállalatnál megkezdtek a nyolc személyes lakókocsik gyártását. az erdőkben dolgozó munkások számára készülő fűthető kocsikban nyolc ágyat továbbá asztalt és szekrényeket helyeztek el. a lakókocsit gépjárművel vontathatják a munkahelyekre. a vállalat az idén husz lakókocsit készít./mti/

--

10.15/a 104SP¹₄₀

- 20 -

me

bb 41. több mint 178 000 hold buzavetést szórnak be nitrogénműtrágyával szolnok megyében

vid/kágk/s cz

1965. november 25.

szolnok megye termelőszövetkezetei felkészülnek a legfontosabb téli munkára, a termésfokozó nitrogén-műtrágya kiszórására. a megyében minden őszi buzavetést fejtrágyáznak; több mint 178 000 holdon hintik el a tápanyagot. a nitrogén-műtrágya kiszállítását megkezdtek és eddig 132 vagonnyit rak-tároztak el az üzemegységekben. egyidejűleg kijelölik azokat a táblákat, amelyek fölött repülőgépek dolgoznak majd. tiszaföldváron, mezőnéken, karcagon, mezőturon, kunhegyesen több ezer hold nagyüzemi tábla a levegőből kapja a nitrogén műtrágyát./mti/

bb 43. két-három centiméter vastag jég a balaton partmenti részén

vid/lk/s ki ns

1965. november 25.

csütörtök reggelre a hőmérő higanyszála minusz 12 fokot mutatott somogyban. a balaton vize a parttól mintegy 200-300 méter szélességben befagyott, 2-3 centiméter vastag jég borítja a vizet. a slófoki halászati vállalat brigádjai csak nagy erőfeszítések árán tudnak a tó nyílt vizére eljutni. a keszt-helyi és a fonyódi halászbrigád kikötője befagyott, így a halászok nem tudtak elindulni. a hajók és a nagy komp még közlekedik, mert a kikötőkben feltörték a jeget./mti/

--

12.08/s

me

me

- 21 -

bb. 44. a dunaujvárosi tanács ülése - felállítják ságvári endre mellszobrát a város parkjában

vid/gk/e sr

bs

1965. november 25.

a dunaujvárosi tanács csütörtöki ülésén megállapították, hogy az élelmiszerellátás általában megfelelő volt. a lakosok az év első kilenc hónapjában 10.1 millióval több értékű árut, élelmiszert és iparcikket vásároltak, mint az előző év azonos időszakában. a forgalom emelkedése ellenére a keresletet több cikkből nem tudták kielégíteni. bírálták a „lökésszerű”, butorellátást és ezzel kapcsolatban különösen azt, hogy az ipar és a kereskedelem a megváltozott építési formákat nem veszi eléggé figyelembe. kevés a variálható butor, s a heverők, a fotelek választéka sem kielégítő. az üveg- és porcelánfélélékből, valamint a zománcozott árukból többet kérnek a dunaujvárosiak. elismeréssel szóltak az új abc-áruház megnyitásáról, de bíralták a vele kapcsolatos üzletátszervezéseket. örömmel hallották a tanácstagok, hogy jövőre ezermester boltot is nyitnak a városban.

a tanácsülésen elhatározták, hogy ságvári endre mellszobrát a róla elnevezett városnegyed egyik parkjában április 30-ig felállítják. /mti/

...-

bb. 45. időjárásjelentés

tr/e

1965. november 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. november 25-én, csütörtökön délben:

az erős éjszakai hideg mérséklődik

az európa nagy részére kiterjedő, szokatlanul hideg időjárásban az elmúlt nap folyamán lényeges változás nem történt. csupán a brit szigetek és nyugat-európa óceáni partvonalára mentén történt melegedés, élénk déli szelekkel. ez az időjárási folyamat tegnap óta lassan keletre helyeződött át.

hazánkban tegnap hideg, az északkeleti határmegegyeket kivéve napos idő volt. néhány helyen jelentéktelen hószállingózást észleltek. a hőmérséklet napközben 0- minusz 3 fokig emelkedett, ma reggelre minusz 3 és minusz 18 fok között mindenféle minimum-hőmérsékleti érték előfordult. a tiszai tiszabecs feletti szakaszán csak minusz 3, minusz 8, máshol általában minusz 9-14, a tatabánya-zirc-székesfehérvár háromszögben minusz 15- minusz 18 fokos fagyok alakultak ki. ■

/ folyt.köv./

13.30/a

- 22 -

me

bb. 45./ időjárás..... folyt./e

a minusz 10 fokos, vagy annál erősebb lehülés azokon a területeken keletkezett, ahol a hóréteg vastagsága meghaladja az 5-10 centimétert. a szokatlan hidegre jellemző, hogy ezen a naptári napon budapesten 1902-ben csak minusz 6,8 fokos minimum hőmérsékletet mértek, ma reggel pedig minusz 9,9 fokot. ma délelőtt nyugat felől kisebb felhősödés kezdődött, havazás nélkül. a hőmérséklet 11 órakor 0- minusz 7 fok között váltakozott. a hegyek hóviszonyai- ban tegnap óta lényeges változás nem történt, vastagsága és minősége sportolásra alkalmas.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke minusz 4,5 fok volt, 7,9 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet minusz 3 fok, a tengersizintre átszámított légnyomás 767 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: változóan felhős, hideg idő, kisebb havazásokkal. megélenkülő délkeleti, déli szél, párásság, sok helyen reggeli és délelőtti köd. az erős éjszakai lehülés mérséklődik, a nappali hőmérséklet lényegesen nem változik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 5- minusz 10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap, plusz 2- minusz 3 fok között, az erősen ködös területeken minusz 3 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 216 centiméter. /mti/

...-

bb. 47. „kétszázharmincöt éves”, kati-brigád köszöntése sásdon

vid/ká/sk/e cz

1965. november 25.

a baranyai termelőszövetkezetekben a névnapok megünneplésével is kifejezésre juttatják a megbecsülést a munkában helytálló nődolgozók iránt. a sásdi buzakalász tsz-ben különösen kedves esemény játszódott le csütörtökön, katalin napján. négy idős kati-nénit - a közös gazdaság kati-brigádjának tagjait - köszöntötte a szövetkezet vezetősége. banna mátyásné, jusztinger antalné, meggyesi gáborné és sturm ádámné együttes életkora 235 év ugyan, mégis a fiatalokat megszégyenítő szorgalommal és odaadással dolgoztak egész esztendőben. /mti/

...-

13.40/a

- 23 -

me

bb 46. megmunkálták az árvizjárta földeket a duna és a dráva mentén

vid/ká/sk/s cz

1965. november 25.

a duna és a dráva mente árvizjárta földjein az utolsó holdakat forgatják már a traktorok. a télies időjárás kedvezett ennek a munkának, több helyen ugyanis, ahol a talaj még vizes, süppedős, eddig nem tudtak rámenni a gépek a földre. most viszont a nehéz lánctalpas traktorokat is elbirja a fagyott talaj. a duna két partján nyolc, a dráva mentén hét termelőszövetkezetet sujtott az árvíz, összesen mintegy 10.000 hold szántóföld és csaknem 4000 hold rét-legelő került víz alá. a szántóföldek ujraműveléséhez már a nyár folyamán hozzáfogtak a szövetkezeti gazdaságok. körülbelül 4000 holdat szántottak meg és vetettek be őszi kalászosokkal, illetve mohács környékén áttelelő saláta és kelkáposzta került a táblákba. a visszamaradt 6000 holdat a tavaszi vetésekre készítették elő és ezeknek a területeknek a mélyszántása most fejeződik be. a mostani gazdasági évben tehát egyetlen hold szántóföld sem marad parlagon az árvíz miatt./mti/

--

bb 48. börze ujság szolnok megyében

vid/lk/s cz

1965. november 25.

a szolnok megyei néplap kiadóhivatala külön ujságban rendszeresen tájékoztatja az ország ipari üzemait a megye vállalatainál, üzeméinél és kisipari szövetkezeteinél elfekvő anyagokról. két hónap alatt a börze ujság négy száma jelent meg. a lap többek között az alföldi kőolajfurási üzem, a nagyalföldi kőolajtermelő vállalat, több kisipari szövetkezet, a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyár, a tiszamenti vegyiművek és más üzemek több ezer, megvételre kínált, elfekvő anyagának cikklislistáját ismerteti./mti/

--

bb 49. export szakmai napok szolnok megyében

vid/lk/-s ki cz

1965. november 25.

az mszmp szolnok megyei bizottsága exportfejlesztési hónapot tart a megyében. november közepétől december közepéig a megye valamennyi jelentősebb ipari üzemében, szövetkezetében megvizsgálják, hogyan növelhetik a külföldre kerülő termékek gyártását és hogyan javíthatják tovább ezek minőségét. csütörtökön jászberényben a felsőfoku tanítóképző akadémia dísztermében rendezték meg a gép- és vasipari export szakmai napot. jász-árokszálláson a himző háziipari szövetkezetben tárgyalták meg csütörtökön az exportra termelés eddigi tapasztalatait./mti/

14.35/a

-- - 24-

bb 50. teljesítette évi tervét a tiszamenti vegyiművek ,,a,,-kénsavgyára

vid/lk/s ki cz

1965. november 25.

a tiszamenti vegyiművek ,,a,,-kénsavgyára csütörtökön előállította az idei nyolcvanezredik tonna kénsavat, s ezzel teljesítette évi tervét. a határidő előtti tervteljesítést segítette az év közben történt felújítás, amelyet a vegyiművek saját karbantartó brigádja végzett el. a gyár az év végéig előreláthatóan még nyolcezer tonna kénsavat ad terven felül a népgazdaságnak./mti/

--

bb 51. az országban elsőként pécsett valósult meg a villamos-elosztó állomások távvezérlése, ellenőrzése

vid/lk/s ki cz

1965. november 25.

a dunántúli áramszolgáltató vállalat pécsi központjában csütörtökön országos jelentőségű műszaki tájékoztatót, bemutatót tartottak, amelyen a villamosipar több mint félszáz képviselője vett részt. a megjelentek előadássorozat keretében ismerkedtek meg a villamos elosztóállomások távvezérlésének, kezelésének, ellenőrzésének rendszerével, amely az országban kísérletképpen pécsett valósult meg elsőként. a rendszert a nehézipari minisztérium által létrehozott országos telemechanizációs bizottság dolgozta ki. ennek alapján kétféle rendszert szereltek fel. az egyik jelzőfogós, a másik pedig kimondottan tranzisztorszerezésű, félvezetős elemekből, mozgó alkatrészek nélkül készült. a berendezések segítségével a villamosenergia elosztó-rendszert tápláló nagyfeszültségű állomásokon - amelyek a várost látják el energiával - feleslegessé válik a kezelőszemélyzet, ugyanakkor növekszik a biztonság. minden tevékenység, működtetés, ellenőrzés egy állomásról történik, s ide jön vissza minden jelzés, ami megmutatja, hogy az egyes állomásokon mi történik. eddig három, a jövő év nyaráig pedig hat állomást kapcsolnak, illetve kapcsolnak a telemechanizációs rendszerbe. állomásonként tíz főt irányíthatnak olyan munkaterületre, ahol hiány van szakemberekből.

az új rendszer tapasztalatairól a jövő évben országos vitát rendeznek és ennek alapján döntenek szélesebbkörű elterjesztéséről./mti/

--

14.45/a

- 25 -

me

me

bb. 52. szentesi festőművész kiállítása csanyteleken

vid/hné/e sr cz

1965. november 25.

a csongrád megyei csanytelek művelődési házban csütörtökön nyitották meg tokacslai lajos szentesi festőművész tárlatát. a kiállításon az alkotónak mintegy harminc festményét mutatják be. /mti/

---

bb. 53. befejeződött a magyar-csehszlovák történelem vegyesbizottság ülészsaka

vid/tm/e sr cz

1965. november 25.

a magyar tudományos akadémia rendezésében csütörtökön debrecenben befejeződött a magyar-csehszlovák történelem vegyesbizottság ezévi ülészsaka. a kossuth lajos tudományegyetem történelmi intézetében.

az ülészsakot jaroslav dubniczky pozsonyi egyetemi tanár, a csehszlovák delegáció vezetője, az idei ülészsak elnöke zárta be. a vegyesbizottság idei ülésén kidolgozták a jövő évi munkatervet, amely segíti a magyar és csehszlovák történelem vegyesbizottság csehszlovákiában tartja következő ülészsakát. /mti/

---

bb. 54. javult a hollóstatői baleset sérültjeinek állapota

vid/tm/e sr cz

1965. november 25.

a hollóstatői halálkanyarban történt baleset okának kiderítésére elrendelt vizsgálat tovább tart. a honvédség segítségével a szakadékból kiemelt autóbusz-roncsot a rendőrség szakemberei tüzetesen vizsgálják.

a kórházakban ápolt és eddig meghallgatott sebesültek a szerencsétlenségről érdemleges felvilágosítást még nem tudtak adni. szinte egyöntetűen csak az autóbusz megbillenésére, a zuhanásra emlékeznek vissza. a sérültek állapota szépen javult, és csütörtök reggel újabb hat személynek engedélyezték a kórházból való távozást. ezideig a balesetet szenvedett utasok közül 18-an utaztak el miskolcra és a még kórházban fekvők állapota megnyugtató. /mti/

14.57/a

- 26 -

bb. 55. biztonságtechnikai konferencián tárgyalnak új építőipari óvórendszabályokról - sajtófogadás a technika házában

t sb/sk/e vg cz

1965. november 25.

a technika házában csütörtökön az építőipari tudományos egyesület, az építésügyi minisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint az építők szakszervezete képviselői sajtófogadáson jelentették be, hogy november 29-től háromnapos építőipari biztonságtechnikai konferenciát tartanak. több mint 400 hazai szakember hat baráti országnak mintegy 30 biztonságtechnikai küldöttével együtt vitatja meg az építőipari balesetek megelőzésének legjobb módszereit.

a magyar építőmunkások biztonságos munkakörülményeinek kialakítására vonatkozó rendszabály tíz évvel ezelőtt készült. azóta sok újfajta gépet kaptak a vállalatok és számos új építési módszer honosodott meg. a korszerűbb építési módoknak megfelelően változtatni kell tehát a biztonsági előírásokat is. az építésügyi minisztérium határozata alapján a jövő évben kell átalakítani a régi előírásokat és elkészíteni az új rendelkezéseket. ehhez a nagy munkához nyújt sok segítséget a háromnapos biztonságtechnikai konferencia, amely most nemzetközi tapasztalatok alapján dolgozhatja ki az új óvórendszabályok irányelveit. a tanácskozás alkalmából a technika házában biztonságtechnikai kiállítást is rendeznek a balesetelhárítás helyes és helytelen módszereiről. a csaknem 300 fényképpel illusztrált kiállítási anyagot később vidéki vándorútra küldik, s az építőipari vállalatok helyi konferenciákon is megvitatják a balesetelhárítás teendőit. /mti/

---

bb. 56. pénteken összeült a munkaügyi döntőbizottságok elnökeinek országos tanácskozása

k szf/tm/e vg cz

1965. november 25.

a módosított munka törvénykönyv előírása szerint az év első felében megalakultak a munkaügyi döntőbizottságok, amelyek a 15 évig működő egyeztető bizottságok helyébe léptek. ez új helyzetet teremtett a munkaügyi viták intézésében, mert nagymértékben bővült a döntőbizottságok hatásköre, s az egyeztető bizottságokhoz képest szervezetük is változott.

az eddigi munka értékelése, a további feladatok meghatározása, egységes gyakorlat kialakítása céljából a munkaügyi minisztérium és a szakszervezetek országos tanácsa péntek délelőttre országos tanácskozásra hívta össze valamennyi megyéből a nagyobb munkaügyi döntőbizottságok elnökeit. a tanácskozást az édosz székházában tartják. /mti/

15.15 m

- 27 -

le

bb. 57. Légszűrővel négy milliárd forintot lehet megtakarítani

t sl/sk/e vg cz

1965. november 25.

a kgm műszaki tudományos tájékoztató intézete november 26. és december 11.-e között a technika házában kiállítást rendez, amelynek anyaga a gépek kopásával és annak megelőzésével, csökkentésével foglalkozik. a csütörtöki sajtótájékoztatón fóni István, az intézet igazgatója bemutatta az újságíróknak a rendkívül szemléltető, érdekes kiállítást. gyakorlati példákkal igazolják, hogy milyen nagy károknak lehet elejét venni helyes csapágyazással, a gépek szakszerű kenésével. sok területen - a háztartási gépektől az acélhengerművekig - igen hasznosak a surlódás és a kopásálló műanyag-csapágyak. a motorok élettartama viszont nagymértékben növelhető különleges légszűrők alkalmazásával, amelyek megóvják az olajat a szennyeződéstől. a járműfejlesztési intézet kísérletei szerint az autóbuszokra szerelt nagyhatásfokú levegőszűrők a motorok átlagos 70 000 kilométeres élettartamát 140 000 kilométerre, tehát kétszeresére növelik. ez a módszer általában alkalmazható a diesel-üzemű járműveknél és számítások szerint évente mintegy 2-4 milliárd forintot lehet megtakarítani hazánkban.

a kiállítás tartama alatt magyar, kelet- és nyugatnémet, továbbá szovjet szakemberek előadásokban ismertetik a gépkopás csökkentésének új elméleti és gyakorlati eredményeit. a kiállítás színhelyén az áfor és a magyar gördülő csapágyművek vevőszolgálatot szervez és szakmai tanácsokat ad. /mti/

---

bb. 58. konferencia a gépek tervszerű karbantartásáról

t sl/sk/e v g cz

1965. november 25.

csütörtökön a technika házában kétnapos konferencia kezdődött a gépek tervszerű karbantartásáról. a tanácskozáson a szocialista országok több szakemberén kívül angol és nyugatnémet mérnökök is részt vesznek.

Kincses István kohó- és gépipari miniszterhelyettes megnyitó beszédében elmondotta, hogy a gépek jó karbantartásának, fokozott kihasználásának nagyobb a jelentősége, mint eddig bármikor. a következő öt évben a gépipar termelése mintegy 45-50 százalékkal növekszik, a dolgozók létszáma azonban legfeljebb 8-10 százalékkal emelkedhet. nagyobb részt tehát a termelékenység javításával teljesíthetik csak feladataikat, s ehhez nélkülözhetetlen a jól működő, nagytermelékenységű gép.

a konferencia első napján több előadó foglalkozott a gépek fenntartásának, pótlásának, kiegészítésének és korszerűsítésének kérdéseivel. /mti/

15.40/-n

-28-

fe

bb 60. mintegy félmillió részvevő a nőkongresszust megelőző küldöttgyűléseken - sajtótájékoztató az előkészületekről, a nőmozgalom időszzerű kérdéseiről

t vt gk vm zs

1965. november 25.

a december 11-én és 12-én sorra kerülő nőkongresszust megelőző küldöttgyűlések tapasztalatairól, a kongresszus előkészületeiről tartott tájékoztatót csütörtökön a magyar sajtó házában ortutay Zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára.

elmondotta egyebek között, hogy a kongresszust országsszerte nagy érdeklődés előzi meg. a küldöttválasztó gyűléseken mintegy 500 ezren vettek részt a nőtársadalom legkülönbözőbb rétegeinek képviselői: munkás- és parasztasszonyok, értelmiségiek, köztük írók, művészek, pedagógusok, idősebbek és fiatalok. a küldöttgyűléseken a felszólalók általában kisebb-nagyobb közösséget érintő kérdésekről beszéltek, közérdekű, a nőtársadalom széles rétegeit foglalkoztató problémákról fejtették ki véleményüket. felvetődött például, lehet-e beszélni nálunk arról, hogy a házasság „válságba” került? egyöntetű volt az állásfoglalás, hogy válságról nincs szó. a válások számának emelkedésében például - a negatívumok mellett - pozitívumok is vannak, mert ma már sem a nő, sem a férfi nem kénytelen élete végéig hordani a rossz házasság terhét. a nő hivatása társadalunkban már nemcsak az anyaság, ehhez járul a munkavállalás, a tanulás, a különféle közéleti funkciók betöltése is. szavá tették a küldöttgyűléseken - s ezzel foglalkozik majd a kongresszus is - hogy az anyák társadalmi megbecsülése még nem megfelelő: az áldozatok, amelyeket a nők a gyermekért hoznak, nem mindenkor és nem mindenütt váltanak ki olyan tiszteletet, megbecsülést, amelyet az anyák joggal elvárhatnak mind szűkebb családi környezetüktől, mind pedig munkahelyükön a vezetőktől, dolgozó társaiktól. a küldöttgyűlések résztvevői úgy foglaltak állást: feltétlenül tovább kell fejleszteni a gyermekek, az anyák érdekeit elsődlegesen szolgáló intézményeket, újabb intézkedéseket kell tenni a nők, az anyák helyzetének javítására, könnyítésére.

a küldöttgyűlések résztvevői felhívták a figyelmet arra is: fokozott gondot kell fordítani az élet minden területén a nők szakmai képzésére, ügyelni kell arra, hogy ne termelődjen újra szakképzetlen generáció a nőkből.

a küldöttgyűléseken elhangzott vélemények, javaslatok, a nőtársadalmat foglalkoztató problémák minden bizonnyal hangot kapnak majd a kongresszus fórumán is. a lányok, asszonyok decemberi „parlamentje”, megszabja majd a következő időszak tennivalóit a nőszervezetek számára, s állásfoglalásaival hozzájárul feladataink eredményesebb, gyorsabb megoldásához is - mondta ortutay Zsuzsa. /mti/

..-

16.38/gy

- 29 -

ff

e m b a r g ó : ma este 20 óráig!

bb 61. diplomáciai kapcsolat pakisztánnal

Lk/m/zs

1965. november 25.

a magyar népköztársaság és a pakisztáni iszlám köztársaság-
a két ország közötti kapcsolatok fejlesztése óhajától vezérelve
- elhatározták, hogy diplomáciai kapcsolatokat létesítsenek és
kölcsönösen nagykövetet akkreditálnak egymás országába. /mti/
-...-

bb 62. az ütközéstől leszakadt a pótkocsi - két évi és nyolc
hónapi szabadságvesztés

i bc/gg/m/zs

1965. november 25.

farkas istván ittasan vezette az országos gumipari vállalat
személygépkocsiját, amelyben egy utas is helyet foglalt. az
üllő és monor közötti utszakon nekirohant egy szembejövő
teherautó pótkocsijának. a két jármű olyan nagy erővel ütközött
össze, hogy a személyautó leszakította a pótkocsit a vontatóról,
s 18 méterre az árokba tőlt. a személyautó utasa súlyosan meg-
sérült, s a helyszínen meghalt. a gépkocsiban keletkezett kár
mintegy 50.000 forint volt.

a pestvidéki járásbíróóság farkas istvánt két évi és nyolc
hónapi szabadságvesztésre ítélte és öt évre eltiltotta a gép-
járművezetéstől. /mti/
-...-

bb 59. befagyott a velencei-tó

vid/ká/sk/m cz

1965. november 25.

az idén szokatlanul korán, befagyott a velencei-tó. a tartós
hideg hatására mintegy 4 centiméteres összefüggő jégpáncél borít-
ja a tavat. ilyen korai beállásra az elmúlt 25 évben még nem
volt példa. a korai jég sok bosszúságot okoz a halászoknak,
akik most akarták pótolni elmaradásukat, s mintegy 300 mázsányi
halat szándékoztak kifogni. téttlenségre kényszerültek, s csak
akkor kezdenek munkához, ha kellően „meghizik”, a jég. /mti/
-...-

16,45/m

- 30 -

bb 63. tit hadtudományi szakosztály alakulási szólnokor

vid/gk/m/zs

1965. november 25.

a honvédelmi ismeretterjesztés megnövekedett feladatainak
ellátására hadtudományi szakosztályt hozott létre a tit szol-
nok megyei elnöksége. a csütörtöki alakuló ülésen nagy gábor
ezredes, a tit országos hadtudományi választmányának
titkára tartott előadást „a honvédelmi ismeretterjesztés
tartalma, módszerei és szervezeti kérdései”, címmel./mti/
-...-

bb 64. klubvezetőképző tanfolyam nyílt budapesten

t áe/tné/m/sr

1965. november 25.

a kisz budapesti bizottsága és az egressy gábor művelődési
klub rendezésében csütörtökön megkezdődött az ifjusági klubve-
zetők tanfolyama. a két éves iskolán olyan fiatalok tanulnak,
akik hivatásszerűen kívánnak foglalkozni az üzemi és területi
művelődési otthonokban, tömegszervezetekben az ifjuság társas
összejöveleinek, szórakoztató időtöltésének megszervezésével
és irányításával. a 70 hallgató kéthetenként előadásokon és
gyakorlati foglalkozásokon sajátítja el az ehhez szükséges
tudnivalókat: többek között pedagógiai-télektani, szociológiai
ismereteket, a kulturált időtöltés és szórakoztatás számos ötle-
tes, jól bevált módszerét. a tanfolyamra szükség van, mert a
fővárosban már több mint 120 ifjusági klub működik. /mti/
-...-

bb 65. hideggőc a kárpát-medencében - hótakaró védi csaknem mindenütt
a vetéseket

i cs hné vm ká

1965. november 25.

európa legnagyobb részén szokatlanul kemény fagyokat hozott a
földközi-tenger nyugati medencéjétől közép-európában és moszkváig
nyúló anticiklon. különösen a kárpát-medencében és lengyelország
felett hűlt le erősen a talajközeli levegő, ahol átlagosan 7-10 fo-
kos volt a legutóbbi melegehiány. az északi-tenger partvidékein, to-
vábbá a szovjetunió európai területének északi vidékein viszont a
hőmérséklet nagyjából megfelel az évszak normáinak. a brit- szigetek-
ről esőzéseket, a szovjetunióból kiterjedt, nagy havazásokat jelen-
tettek a megfigyelők. a csütörtökre virradó éjszaka budapest kül-
ső kerületeiben mínusz 14, zágrábban mínusz 16, kaunasban mínusz 21,
finnország északi területein mínusz 22-25 fokot mutattak a hőmérők.
ugyanakkor moszkvában „csak”, mínusz 15, párizsban plusz 4,
londonban plusz 2 fokot mértek. a földközi-tenger nyugati medencéjé-
nek partvidékeit ugyancsak meghódította a szokatlanul nagy erővel
támadó tél: bordeauxból 0, romából mínusz 1, madridból mínusz 3 fo-
kot jelentettek.
/folyt.köv./

16,50/-n

-31-

/bb 65. hideggóc....1.folyt./vm

firenzében minusz 7 fokig hűlt le a levegő. hazánk középső területén, a fővárost környező mintegy 70 kilométeres sugarú körben minusz 13-minusz 18 fokig süllyedt a hőmérséklet nagysága, budapest belső kerületeiben minusz 9.9 fokot mértek, ami a 90 év óta rendszeresen vezetett feljegyzések szerint új fagyrekordot jelent: 3.1 fokkal volt hidegebb reggel, mint a november 25.-ék során az eddigi rekordot tartó 1902-es 6.8 fokos szint. hazánk más vidékein minusz 7- minusz 12 fokot mértek a megfigyelő állomások.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy a budapesti mért napi középhőmérséklet szerdán 7.9, csütörtökön pedig 7-8 fokkal volt alacsonyabb a sokévi átlagnál. a csütörtöki tartós napsütés ellenére a délutáni maximumok általában nem emelkedtek fagypontra fölé, csupán az ország nyugati határvidékén mértek néhány helyen 0-plusz 5 fokot. itt a nyugat felől áterjedő, valamivel enyhébb levegő és a kezdődő felhősödés tompította kissé a fagyot.

a csütörtöki reggeli hótérképek szerint a mezőket kevés kivétellel mindenütt hótakaró fedi. a tiszántulról és az északi megyékből általában 1-4 centiméteres, a duna-tisza közének északi feléről 3-10, a dunántulról 5-15 centiméteres réteget jelentettek a megfigyelők. az 500 méteren felüli hegyeket 10-15 centiméteres, sportolásra alkalmas hóbunda borítja.

az előrejelzés szerint pénteken estig változó mennyiségű felhőzetre, kisebb havazásokra számíthatunk, a dél-keleti-déli szél időnként felélénkül, párásság, reggeli ködök várhatók. az éjszakai fagy - a nyugat felől érkező felhősödés révén - kissé mérséklődik, a nappali hőmérséklet azonban lényegesen nem változik. a pénteki reggeli minimumszint valószínűleg minusz 5- minusz 10, a pénteki maximumok plusz 2- minusz 3 fok között alakulnak ki. az erősen ködös területeken minusz 3 fok alatti maximumokat várhatunk./mti/

csütörtök

bb 67. bálon köszöntik a fővárosban a katalinokat

i áe sk vm sr

1965. november 25.

a téli idény első nagyszabású táncos mulatságára több ezer budapesti katalin készülődik. szombaton városszerte 100 bálon köszöntik őket több kerületi és üzemi művelődési otthonban.

/folyt.köv./

17.15

- 32 -

Me

/bb 67. bálon....1.folyt./vm

a tizennegyedik kerületi gorkij művelődési házban minden ünnepeltnek ajándékkal kedveskednek a bálkirálynőválasztás után. a kispesti vörös csillag művelődési ház bálján szépségversenyt rendeznek. a mom művelődési házában is sokszáz vendég fogadására készülődnek: a bál érdekessége itt a táncverseny lesz, melyre már hetek óta „edzenek”, a csiliben a művelődési ház táncgyűjtése nyitja meg a bált és bemutatja a legújabb társasági táncokat: a lettkest, a shakest, a bambát és a slipet./mti/

bb 66. befejeződött az írószövetség közgyűlése

t tf/tr/m/sr cz

1965. november 25.

a magyar írók szövetségének közgyűlése a választmányi beszámoló vitáját napirenden tartva csütörtökön folytatta munkáját az újvárosháza nagytermében. a tanácskozáson megjelent aczélgyörgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

pákolitz istván a vidéki írók helyzetével demény ottó a legfrissebb írógeneráció, a 20-25 évesek „érvényesülési”, problémáival foglalkozott, majd veres péter az író személyiségének társadalmi fontosságára hívta fel a figyelmet, és arra, hogy az irodalom művelőinek tekintélye, nem kevésbé az írókkal szemben támasztott társadalmi, olvasói igényesség a jövőben még tovább fog növekedni. az előlegezett bizalomnak természetesen megfelelő írói-emberi „tartással”, közéleti tevékenységgel lehet és kell megvetni az alapját. az alkotók munkájuk gördülékenyebbé válását, a műhelygondok enyhülését ne kizárólag a szövetségtől várják: legyenek önállóbbak, a szövetségi életben is kezdeményezőbbek, aktívabbak.

somlyó györgy bejelentette, hogy a következő esztendő októberében nagyszabású nemzetközi kulturális esemény várható: „a költészet napjai budapestben”, című rendezvény. európa valamennyi országából mintegy 50, hazánkban jól ismert és olvasott költő érkezik, sok neves lírikust delegál az unesco és a nemzetközi pen club is. az előkészületek már megkezdődtek - többnyelvű költői antológiát szerkesztettek a 20. század magyar lírájából, hozzá bevezetőül jónéhány világhírű műfordító ír majd tanulmányt.

/folyt.köv./
17,23/m

- 33 -

Me

/bb 65. hideggóc.....1.folyt./vm

firenzében minusz 7 fokig hűlt le a levegő. hazánk középső területein, a fővárost környező mintegy 70 kilométeres sugarú körben minusz 13-minusz 18 fokig süllyedt a hőmérséklet nagysága, budapest belső kerületeiben minusz 9.9 fokot mértek, ami a 90 év óta rendszeresen vezetett feljegyzések szerint új fagyrekordot jelent: 3.1 fokkal volt hidegebb reggel, mint a november 25.-ék során az eddigi rekordot tartó 1902-es 6.8 fokos szint. hazánk más vidékein minusz 7- minusz 12 fokot mértek a megfigyelő állomások.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy a budapesten mért napi középhőmérséklet szerdán 7.9, csütörtökön pedig 7-8 fokkal volt alacsonyabb a sokévi átlagnál. a csütörtöki tartós napsütés ellenére a délutáni maximumok általában nem emelkedtek fagypontra fölé, csupán az ország nyugati határvidékén mértek néhány helyen 0-plusz 5 fokot. itt a nyugat felől áterjedő, valamint enyhébb levegő és a kezdődő felhősödés tompította kissé a fagyot.

a csütörtök reggeli hótérképek szerint a mezőket kevés kivétellel mindenütt hótakaró fedi. a tiszántulról és az északi megyékből általában 1-4 centiméteres, a duna-tisza közének északi feléről 3-10, a dunántulról 5-15 centiméteres réteget jelentettek a megfigyelők. az 500 méteren felüli hegyeket 10-15 centiméteres, sportolásra alkalmas hóbunda borítja.

az előrejelzés szerint pénteken estig változó mennyiségű felhőzetre, kisebb havazásokra számíthatunk, a dél-keleti-déli szél időnként felélénkül, párásság, reggeli ködök várhatók. az éjszakai fagy - a nyugat felől érkező felhősödés révén - kissé mérséklődik, a napali hőmérséklet azonban lényegesen nem változik. a péntek reggeli minimumszint valószínűleg minusz 5- minusz 10, a pénteki maximumok plusz 2- minusz 3 fok között alakulnak ki. az erősen ködös területeken minusz 3 fok alatti maximumokat várhatunk./mti/

csütörtök

bb 67. bálon köszöntik a fővárosban a katalinokat

i áe sk vm sr

1965. november 25.

a téli idény első nagyszabású táncos mulatságára több ezer budapesti katalin készülődik. szombaton városszerte 100 bálon köszöntik őket több kerületi és üzemi művelődési otthonban.

/folyt.köv./

17.15

- 32 -

Me

/bb 67. bálon.....1.folyt./vm

a tizennegyedik kerületi gorkij művelődési házban minden ünnepeltnek ajándékkal kedveskednek a bálkirálynőválasztás után. a kispesti vörös csillag művelődési ház bálján szépségversenyt rendeznek. a mom művelődési házában is sokszáz vendég fogadására készülődnek: a bál érdekessége itt a táncverseny lesz, melyre már hetek óta „edzenek”, a csiliben a művelődési ház táncgyűjtése nyitja meg a bált és bemutatja a legújabb társasági táncokat: a lettkist, a snakest, a bambát és a slípet./mti/

bb 66. befejeződött az írószövetség közgyűlése

t tf/tr/m/sr cz

1965. november 25.

a magyar írók szövetségének közgyűlése a választmányi beszámoló vitáját napirenden tartva csütörtökön folytatta munkáját az újvárosi háza nagytermében. a tanácskozáson megjelent aczélgyörgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

pákolitz istván a vidéki írók helyzetével demény ottó a legfrissebb írógeneráció, a 20-25 évesek „érvényesülési”, problémáival foglalkozott, majd veres péter az író személyiségének társadalmi fontosságára hívta fel a figyelmet, és arra, hogy az irodalom művelőinek tekintélye, nem kevésbé az írókkal szemben támasztott társadalmi, olvasói igényesség a jövőben még tovább fog növekedni. az előlegezett bizalomnak természetesen megfelelő írói-emberi „tartással”, közéleti tevékenységgel lehet és kell megvetni az alapját. az alkotók munkájuk gördülékenyebbé válását, a műhelygondok enyhülését ne kizárólag a szövetségtől várják: legyenek önállóbbak, a szövetségi életben is kezdeményezőbbek, aktívabbak.

somlyó györgy bejelentette, hogy a következő esztendő októberében nagyszabású nemzetközi kulturális esemény várható: „a költészet napjai budapestben”, című rendezvény. európa valamennyi országából mintegy 50, hazánkban jól ismert és olvasott költő érkezik, sok neves lírikust delegál az unesco és a nemzetközi pen club is. az előkészületek már megkezdődtek - többnyelvű költői antológiát szerkesztettek a 20. század magyar lírájából, hozzá bevezetőül jónéhány világhírű műfordító ír majd tanulmányt.

/folyt.köv./
17,23/m

- 33 -

Me

bb 66 . /befejeződött ... 1. folyt./

bor ambrus az írószövetség szervezeti életének megerősítését, elmarasztaló és védelmi jogkörének kibővítését indítványozta. fábián zoltán javasolta, hogy a szövetség „kapuját, nyissák meg az irodalom iránt érdeklődő közönség előtt, olyanformán, hogy a klubdelutánokon, az ankétokon a „kivülállók,, az olvasók is részt vehessenek.

sándor andrás taglalta azokkal az országokkal fennálló kulturális „export-import,, kapcsolatainkat, amelyek tagjai a vonatkozó nemzetközi szerzői jogügyi egyezménynek. a következő számadatokat említette: 1961-től 1964-ig 47-ről 75-re emelkedett azoknak a magyar szépirodalmi műveknek a száma, amelyeknek kiadói jogát szocialista országok vásárolták meg; négy év alatt összesen 292 jogexport- és 453 jogimportügyletet bonyolított le a szerzői jogvédő hivatal. javítaná kapcsolatainkat, ha indítványoznánk a szocialista országoknak nemzetközi műfordítói szervezet létrehozását.

hegedüs géza hangoztatta: kívánatos lenne hozzákezdeni mai költészetünk, prózáink irodalomtörténeti feldolgozásához. sánta ferenc hozzászólása után dékány andrás az ifjusági és a gyermekirodalom hatékonyabb pártolását sürgette. juhász géza az irodalom társadalmi funkciójáról, szerepéről beszélt: hiányolta, hogy vidéken - még olyan nagymultu nyomdai városban sem mint debrecében - nem működnek önálló könyvkiadók.

gombos ervin, majd trencsényi-waldapfel imre felszólalása után dobozy imre főtitkár összegezte a véleménycsere tanulságait, választ az elhangzott javaslatokra, észrevételekre. bejelentette, hogy az írók táppénz- és nyugdíj-ügyeit biztató vágányra tevő rendelkezés már megvalósulóban van, az írószövetség székházának a város központjába helyezését egyelőre épületgondok akadályozzák, az a kérés viszont, hogy rendezzenek magyarországon népes nemzetközi műfordítói konferenciát - a jövő évben teljesül. egyebek során szövegétette, hogy a magyar irodalom hírneve a nagyvilágban: ha még nem is minden tekintetben megnyugtató, mindenesetre sokat javult az utóbbi években.

/folyt.köv./

17,32/m

- 34 -

Klv

/bb 66. befejeződött.....2. folyt./vm

javítani kell - hangoztatta - az irodalom és a sajtó, a napilapok kapcsolatát.

a közgyűlés a választmány munkájának elismerésével együtt a beszámolót egyhangulag elfogadta, majd megválasztotta a magyar írók szövetségének 34 tagu új választmányát.

a választmány tagjai: barabás tibor, darvas józsef, dobozy imre, diószegi andrás, földesák jános, garai gábor, galambos lajos, goda gábor, hidas antal, hubay miklós, illés béla, illés endre, illyés gyula, jovanovics miklós, juhász ferenc, király istván, köpeczi béla, lengyel józsef, mesterházi lajos, mórlicz virág, nemes györgy, pákolitz istván, pándi pál, simon istván, szabó pál, szabó magda, szabolcsi miklós, tatay sándor, thurzó gábor, urbán ernő, váci mihály, tóth dezső, vas istván és veres péter.

a közgyűlés berekesztése után a választmány megtartotta első ülését, megválasztotta az írószövetség 13 tagu titkárságát és ennek vezető tisztségviselőit. a magyar írók szövetségének elnöke ismét darvas józsef lett, a főtitkár továbbra is dobozy imre. a titkárság tagjai még: garai gábor külügyi titkár, kiss tiborné szervező titkár, simon istván a kortárs főszerkesztője, továbbá a szakosztályok vezetői./mti/

17,43/m

bb 68. akáirták az 1966. évi magyar-koreai árucsereforgalmi és fizetési megállapodást

k sz/tr/m/cz

1965. november 25.

a magyar népköztársaság kormányának kereskedelmi kormánydelegációja és a koreai népi demokratikus köztársaság kormánydelegációja között az elmúlt időszakban tárgyalások folytak budapesten az 1966. évi árucsereforgalomról. a tárgyalás eredményeképpen november 25-én aláírták a két ország közötti 1966. évre szóló árucsereforgalmi és fizetési megállapodást. a tárgyalások a két fél között a barátság, a kölcsönös megértés és együttműködés szellemében zajlottak le. az aláírt megállapodás értelmében a magyar népköztársaság különféle műszereket, gyógyszereket, híradástechnikai berendezéseket, alumíniumterméket, drótkötelet és egyéb árukat szállít a koreai népi demokratikus köztársaságnak, ahonnan szerszámgepeket, szerszámokat, magnezitot, klinkert, szinesfémeket, porcelánszigetelőket, vegyicikkeket, pamutárut és egyéb terméket vásárol a magyar külkereskedelem. a megállapodás a két ország közötti forgalom jelentős emelkedését irányozza elő az 1965. évihez képest.

17,45/m

-35 -

/folyt.köv./

Klv

bb 68. /aláírták ... 1. folyt./m

a megállapodást magyar részről rudi imre, a magyar kereskedelmi kormányküldöttség vezetője, koreai részről kim hjo szin, a koreai kereskedelmi kormányküldöttség vezetője írta alá, az aláírásnál ott volt dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint a külügyminisztérium képviselője, továbbá an min szu, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. /mti/

bb 73. a tit országos elnöksége

k tf/sk/m/cz sr

1965. november 25.

csütörtökön ülést tartott a kossuth klubban dr. ortutay gyula akadémikus elnöki beszámolója alapján mérlegelték a társulat munkájának 1964-1965. évi eredményeit és körvonalazták a tit feladatait a mostani oktatási esztendőben. /mti/

bb 69. ünnepi filmbemutató a mongol népköztársaság megalakulásának 41. évfordulója alkalmából

t ms sk vm zs

1965. november 25.

a hazafias népfront országos tanácsa csütörtökön a mongol népköztársaság megalakulásának 41. évfordulója alkalmából ünnepi filmbemutatót rendezett a magyar újságírók országos szövetségének székházában, az ünnepségen részt vettek a külügyminisztérium és a népfront képviselői, ott volt m. zsamszran, budapesti mongol nagykövet és a nagykövetség több tagja, a bemutató előtt dr. szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára méltatta a mongol népnek a szocialista fejlődés útján elért eredményeit, s a két nép barátságát, m. zsamszran nagykövet felszólalásában meleg szavakkal szólt a két nép baráti együttműködésének eredményeiről, ezután a megjelentek nagy tetszésétől kísérve levetítették a daloló mongólia című mongol színes filmet és egy rövidfilmet napjaink mongol építészetéről. /mti/

embargo: ma 20 óráig!

bb 74. kádár jános és dobi istván üdvözlő távirata a. i. mikojanhoz

tné vm zs

1965. november 25.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára táviratban üdvözölte a. i. mikojant, a szovjetunió kommunista pártja kb elnökségének tagját, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnökét, 70. születésnapja és lenin-renddel történt kitüntetése alkalmából.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa nevében dobi istván ugyan-csak táviratban fejezte ki jókívánságait a. i. mikojannak. /mti/

17.55/m

- 36 -

bb 70. magyar jegyzék az amerikai követséghez

lk vm zs

1965. november 25.

a magyar népköztársaság külügyminisztériuma november 25-én jegyzéket intézett az amerikai egyesült államok budapesti követségéhez, amelyben bejelentette, hogy a magyar népköztársaság kormánya az ország bizonyos területeit zárt övezetté nyilvánítja a budapesti amerikai követség beosztottjai, valamint más amerikai hivatalos személyek utazása számára.

a jegyzék hangsúlyozza, hogy a magyar kormány lépése válasz az amerikai egyesült államok kormányának egy korábbi intézkedésére, mellyel az egyesült államok területén működő hivatalos magyar képviseletek tagjainak a mozgását korlátozta. /mti/

bb 71. eltemették chajes idát

t hi hné vm zs

1965. november 25.

csütörtökön a rákoskeresztúri új köztemetőben nagy részvétellel eltemették chajes idát, a párt és a munkásmozgalom régi harcosát, a közalkalmazottak szakszervezete budapesti bizottságának titkárát, az elhunyt búcsúztatásán a gyászoló hozzátartozókön kívül részt vett gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára, jelen voltak a budapesti pártbizottság, a szakszervezetek budapesti tanácsa, a közalkalmazottak szakszervezete és a fővárosi tanács képviselői, s lerótták kegyeletüket az egykori harcostársak, munkatársak, jóbarátok és ismerősök.

a ravatalnál a közalkalmazottak szakszervezetének a képviselőiben dr. jókai loránd főtitkár, a sirnál a budapesti pártbizottság nevében hantos jános, a pártbizottság tagja, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese mondott búcsúszavakat.

a koporsót a munkás-gyászinduló hangjai mellett bocsátották a sirba, amelyet elborítottak a gyász és a kegyelet virágai. /mti/

18,10/m

Handwritten signature

- 37 -

bb 72: hvosztov akadémikus előadása a szovjet történettudományi kutatásokról

t ms/gg/m/zs

1965. november 25.

az akadémia vendégeként hazánkban tartózkodó v.m. hvosztov akadémikus, a szovjet tudományos akadémia moszkvai történettudományi intézetének igazgatója csütörtökön a magyar tudományos akadémián előadásban ismertette a szovjetunióban folyó történettudományi kutatások helyzetét. egyebek közt beszámolt arról, hogy a kutatások a szovjetunió egészének történetén kívül kiterjednek valamennyi szovjet nép történetére és az egyetemes történetre is. a sok nemzetiségű szovjetunióban számos olyan nép él, amely a kapitalista fejlődés megkerülésével jutott el a szocializmusba és halad a kommunizmus felé. az utóbbi 10-15 évben elkészült nagyszámú történettudományi munkák sorában megtalálható olyan népek történelme is, amelyeknek azelőtt egyáltalán nem volt semmiféle írott történelmük.

az általános történeti műveken kívül a szovjet történettudomány egyik jelentős eredménye az egykötetes párttörténet elkészítése. a történettudományi kutatások közül a legnagyobb tudományos tradíciókra az orosz nép történetének kutatása tekintethet vissza. ez a kutatómunka jelentős helyet foglal el a szovjetunióbeli történettudományi kutatásokban.

a szovjet történészek sokirányú tudományos vállalkozásai közül különösen kettőt emelt ki v.m. hvosztov. az egyik a szovjetunió területén élő népek összefoglaló története a legrégebb időkől napjainkig. ez a 12 kötetre tervezett mű első részében a kezdettől a nagy októberi szocialista forradalomig terjedő időszakot öleli fel, második része pedig a forradalomtól napjainkig eltelt idő történelmi eseményeit dolgozza fel. a munka befejezését a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójára tervezik.

a másik nagy munka a marxizmus-Leninizmus intézet irányításával készülő hatkötetes párttörténet, amely minden szubjektívista állásponttól mentesen tárja majd fel az szkp történetét. mindkét nagy történeti összefoglaláson a szovjet történészek széles kollektívája dolgozik./mti/

18,20/m

...

- 38 -

bb 75. román pártmunkás küldöttség érkezett hazánkba

j vm cz

1965. november 25.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására gheorghe calinnak, a román kommunista párt központi bizottsága tagjának, huneopara tartomány pártbizottsága első titkárának vezetésével csütörtökön pártmunkás-küldöttség érkezett hazánkba a kohászati- és gépiparban folyó pártmunka tapasztalatainak tanulmányozására.

a küldöttség fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent szili géza és gyenes anorás, a központi titkárság vezetőhelyettesei. jelen volt mihail rosianu, románia szocialista köztársaság budapesti nagykövete./mti/

bb 76. két kórház, négy kenyérgyár épül pest megyében - sajtótájékoztatót tartottak a megye vezetői

vid gö vm

1965. november 25.

pest megye vezetői csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak. varga péter a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke és cservenka ferenccé, a megyei pártbizottság első titkára elmondották, hogy az ország legnépesebb megyéjének termelőszövetkezetei az idén a kedvezőtlen időjárás ellenére is tovább erősödtek. az előzetes számítások szerint ismét 10-15-tel csökken a gyenge termelőszövetkezetek száma és mintegy három millió forinttal kevesebb lesz a mérleghiány. a következő évek egyik legfontosabb feladata lesz a főváros ellátó övezetének kialakítása. a terv az, hogy a megyében termeljék meg budapest zöldség, gyümölcs, tej, baromfi, hus és tojás szükségletének nagy részét. a jövő évben több, 200-300-as állományu tehenészet létesül és növelik az öntözéses területek arányát.

a főváros ,, szivóhatása,, évről-évre növeli a megye, de különösen a budapest környéki községek lakosságának a számát. ez nagymértékben súlyosbitja az ellátás, a kommunális, az egészségügyi helyzetet valamint az iskolahálózat gondjait. jelenleg tízezer lakosra 19.5 kórházi ágy, egy orvosra 3300 lakos jut. nem megfelelő a megye kenyérellátása sem. ezért a következő években vácott és cegléden kórház, szentendrén, vácott érden és dunaharaszti pedig kenyérgyár épül.

a dunakanyar fejlesztéséről cseke lászló a megyei idegenforgalmi hivatal vezetője számolt be. elmondotta, hogy a dunai árvíz miatt az idén nem fejezheték be a nagymarosi, a leányfalui és a szentendrepapszigeti camping építését. ezeket a jövő évben adják át rendeltetésüknek. további csinosításukra és kiegészítésükre két millió forintot költenek. a következő években tovább javul a duna-kanyar kirándulónak az ellátása. visegrádon ábc áruház és étterem nyílik, szentendrén étterem és turistaszálló épül. szentendrén a művésztelep korszerűsítését és a muzeum bővítését tervezik./mti/

19,00/m

- 39 -

le

bb 77. az éghajlati és meteorológiai tényezők szerepe a gyógyászatban és a közlekedési baleseteknél

t cs/sk/m/cz

1965. november 25.

a magyar meteorológiai társaság orvosmeteorológiai szakosztályának a technika házában rendezett csütörtöki ülésén a biometeorológiai kutatások helyzetéről, illetve a „baleseti prognózis”, tehetőségeiről tartottak igen érdekes előadásokat. dr. kényő István, az országos reuma-és fürdő igazgatóság adjunktusa ismertette a szocialista országok biometeorológiai kutatási eredményeit. közölte, hogy a természet gyógytényezőket mind szélesebb körben alkalmazják a betegellátásnál, a különböző betegségek megelőzésénél, illetve a munkaerő-helyreállítás érdekében. hazánkban ugyancsak jó eredményekre jutottak a gyógyhely-klimatológiai kutatásokban: számos üdülő-vidéklínről megállapították már, hogy kimélő klímája van-e, vagy inger-klímája. a kutatások alapján az orvosok javaslatokat tehetnek: ki milyen vidékre menjen üdülni vagy gyógyulni, az utóbbi években megkezdték a szocialista országok biometeorológiai és bioklimatológiai munkájának összehangolását, az egyes intézmények együttműködésének szélesítését.

dr. örményi Imre, az orfi tudományos munkatársa előadásában kifejtette, hogy a különböző időjárás- és földmágnességi tényezők erősen befolyásolják a közlekedési baleseteket, közölte többek között: az 1948-tól rendszeresített orvosmeteorológiai kutatás, továbbá a múlt évben rendezett hathónapos kísérleti meteorológiai prognózisok, illetve a közlekedésrendszert 1963-1964 évi adatai egyaránt azt bizonyítják, hogy a frontátvonulások általában veszélyes helyzetet teremtenek a közlekedésben. a különböző időjárás- frontok befolyásolják nemcsak a gépkocsivezetőket, hanem a gyalogosok viselkedését is. a hidegfrontok különösen azokra a gépkocsivezetőkre hatnak károsan, akik valamilyen doppingoló szert használnak. ilyenkor még a szokásosnál is nagyobb veszélyt jelent az alkoholfogyasztás. kivételesen nagy a balesetveszély nyáron, amikor szubtrópusi levegő érkezik, vagy ha a délutáni, illetve az esti órákban zivatar tör ki. a közlekedésre talán legveszélyesebb az úgynevezett ciklongenezis, vagyis, amikor a kárpát-medencében önálló helyi ciklon alakul ki. ilyen esetekben a közlekedési balesetek száma átlagosan 109 százalékkal haladja meg a „normálszintet”,. európa öt nagy városában gyűjtött statisztikai adatok szerint az alacsonynyomású légköri képződmény keletkezése idején a balesetek száma általában több mint kétszeresére növekszik. ha a szubtrópusi levegő érkezésével egyidejűleg új helyi ciklon keletkezik és még föld-mágnességi viharok is vannak, a balesetek száma gyakran megháromszorozódik. a statisztikai adatok arról is tanuskodnak, hogy a hét napjai közül legveszélyesebb közlekedési szempontból a péntek és a szombat.

19.10/-n

-40-

le

bb 77. /az éghajlati ... 1. folyt./ m

a közlekedés-meteorológusok megállapították, hogy az úgynevezett 24 órás ritmusban a legtöbb baleset délután 4-5 óra között történik. az emberi szervezet napi tevékenységének csúcspontja és a közlekedési csúcsforgalom csaknem egyidőre esik, s az esetleges frontátvonulás ilyenkor különösen növeli a baleseti veszélyt.

/mti/

-. -

bb 78. a szépirodalmi könyvkiadó hangos folyóirata az egyetemi színpadon

t áe hné vm sr

1965. november 25.

„szépirodalmi figyelő”, címmel új irodalmi műsort mutattak be csütörtökön az egyetemi színpadon. hangos folyóirat formában, a szépirodalmi könyvkiadónál újonnan megjelent, vagy előkészületben lévő műveket „mutatták be”,. az egyes műsorokban írói portrékat, vitákat, regényismertetéseket és új verseskötetek szemelvényeit vitték színpadra,. a műveket élvonalbeli előadóművészek mutatják be. az érdekes sorozat első előadásán többek között vas István, féja Géza, nagy Péter, Garai Gábor, Lépett a közönség elé az írói portré, vitaalany, illetőleg irodalmi műkritikusaként. az új magyar verseskötetek szemelvényeit neves művészek adták elő. a műsort surányi Ibolya rendezte.

-. -

bb 79. az mti képei a világ minden tájáról

t tf vm sr

1965. november 25.

címmel csütörtökön a tanács körúti vadas ernő teremben fotókiállítás nyílt a világ több mint husz nagy hírügynökségétől - közöttük a taszsz, a cstk, a bta, a central bild, az agerpress, a upi, az ap szerkesztőségéből - budapestre, az mti külföldi képszolgálatának küldött anyagból. a változatos tematikájú képkollekció egyik fontos része az a megdöbbentő hitelességű sorozat, amellyel az ideai Pulitzer-díjas horst faas leleplezi az egyesült államok vietnami terrorakcióit. más felvételek az amerikai négerék életét tárják a nézők elé, megint mások nemzetközi politikai eseményekről számolnak be, végül jónéhány trükkös-humoros fénykép meg portré színesíti a tárlatot.

az érdeklődők január 14-ig - hétfő kivételével naponta 12-től 19, illetve vasárnap 10-től 14 óráig - tekinthetik meg a kiállítást.

/mti/

-. -

19.30

- 41 -

le

bb 80. apró antal látogatása veszprém megyében

vid sk vm

1965. november 25.

Apró Antal, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese kétnapos látogatást tett veszprém megyében. Apró Antal szendrői részt vett a veszprém megyei pártbizottság kibővített ülésén és csütörtökön papjánosnak, a veszprém megyei pártbizottság első titkárának, valamint Ábrahám Ferencnek, a megyei pártbizottság titkárának kíséretében az ajkai timföldgyár és alumíniumkohót kereste fel. az üzemplátogatás után csütörtök délután munkás nagygyűlésen időszeri politikai és gazdasági kérdésekről tájékoztatta az üzem dolgozóit./mti/

--

bb 81. tízóves a debreceni Kodály kórus

vid j vm

1965. november 25.

Csütörtökön este Debrecenben jubileumi hangversenyen köszöntötték a tíz évvel ezelőtt megalakult debreceni Kodály-kórust. A Bartók-teremben ez alkalommal a kórus bemutatta sok sikert aratott számaint, míg a műsor egy részében új magyar kórusművek hazai bemutatójára került sor. A hetven tagú énekkar Gulyás György Liszt-díjas vezényletével ezúttal is sikert aratott. A város reprezentáns énekkara egy évtizedes működése során csaknem négyszáz alkalommal szerepelt hazai és külföldi színpadokon. kétszer nemzetközi kórusversenyen - Angliában és Olaszországban - első helyezést ért el a kórus./mti/

--

bb 82. időjárásjelentés.

j vm cz

1965. november 25.

A meteorológiai intézet jelenti 1965. november 25-én, csütörtökön 19 órakor:

tovább tart a hideg idő

Várható időjárás péntek estig: változóan felhős, hideg idő, első-sorban a nyugati országrészben kisebb havazás, megélénkülő délkeleti-déli szél, páráosság, sok helyen délelőtti köd, a Dunántúlon helyenként zuzmaképződés. A hideg tovább tart. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 2 - mínusz 3 fok között, az erősen ködös területeken mínusz 3 fok alatt./mti/

--

20,04/m

- 42 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti hivatalos közlemények

1965. november 25.

bb 83. a minisztertanács ülése

m/cz

1965. november 25.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

A minisztertanács csütörtökön ülést tartott. meghallgatta a könnyűipari miniszter beszámolóját az általa vezetett delegációnak az egyesült arab köztársaságban és az indiai unióban folytatott tárgyalásairól. a kormány utasította az érdekelt minisztereket és országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy vegyenek részt a további államközi tárgyalások, valamint a két országgal kötendő hosszulejárati szerződések előkészítésében.

A külkereskedelmi miniszter jelentést tett a csehszlovák szocialista köztársaságban és a lengyel népköztársaságban folytatott kereskedelmi tárgyalásokról és a két országban aláírt egyezményekről és jegyzőkönyvekről.

A munkaügyi miniszter az 1965. 1-3. negyedévi bér- és munkaügyi gazdálkodás helyzetéről tett jelentést, majd a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke és a munkaügyi miniszter ismertette a normarendezés végrehajtásával és a létszámtakarékossági anyagi ösztönzési rendszerrel kapcsolatos vizsgálat eredményeit. a kormány a jelentéseket tudomásul vette.

A szövosz elnöke és az élelmezésügyi miniszter beszámolt a zöldség- és gyümölcsfelvásárlás ez évi alakulásáról, a lakosság téli ellátására való felkészüléséről és az exporttervek teljesítéséről. a minisztertanács a beszámolót megvitatta és elfogadta.

/folyt.köv./

- 1 -

20.25

/bb 83. a minisztentanács...1.folyt./

a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke a lakosság egészségügyi helyzetének, a közegészségügy problémáinak vizsgálatáról tett jelentést. a kormány a jelentést elfogadta és határozatokat hozott.

a minisztentanács határozatot hozott arra, hogy az országgyűlés legutóbbi ülészakán elhangzott javaslatokat az érintett állami szervek vezetői vizsgálják meg, tegyék meg a szükséges intézkedéseket, illetve a saját hatáskörükben nem rendezhető kérdésekben a kormányhoz tegyenek előterjesztést.

a minisztentanács tanácsszervek osztálya vezetőjének előterjesztésére a kormány határozatot fogadott el az 500 lakoson aluli községek végrehajtó bizottságai működésének átmeneti szüneteltetéséről.

x x x

a minisztentanács az évi tervvel kapcsolatos határozataiban előírta, hogy a normákat mindenütt felül kell vizsgálni és ezzel is biztosítani kell a termelékenység emelkedését. a kormányhatározat kiemelte: kerülni kell a formális, mechanikus rendezést. a munkaerővel való takarékos, észszerű gazdálkodás érdekében a határozat - többek között - elrendelte, hogy tartós létszám-megtakarítás esetén a vállalatok a megtakarított beralap egy részét az átlagbérek terven felüli emelésére használhatják fel.

a központi népi ellenőrzési bizottság elnökének és a munkaügyi miniszternek a határozat végrehajtásának tapasztalatairól szóló jelentései megállapították:

a munkanormák és a teljesítmény-követelmények rendezése, valamint a létszám-gazdálkodással kapcsolatos intézkedések eredményeképpen az első háromnegyed évben az egy munkásra és alkalmazottra jutó napi termelés az éves előirányzatnál nagyobb mértékben emelkedett. a termelés emelkedésének körülbelül 90 százaléka származik a termelékenység növekedéséből.

a műszaki dolgozók ez évben aktívabban vettek részt ebben a munkában. a vállalatok általában elérték a tervezett normaóra-megtakarításokat. kedvező volt a teljesítmény-százalékok átlagos színvonala is, az első háromnegyed év végén a határozatban előírt szinten /98-102 százalékon/ mozgott.

/folyt.köv./

20.30/m

- 2 -

le

bb 83. /a minisztentanács ... 2. folyt./

javult a munka- és bérfejelem, valamennyi minisztérium beralapmegtakarítással dolgozott.

az állami iparban a munkások és az alkalmazottak létszáma az eltelt háromnegyed év alatt mindössze 0.5 százalékkal volt magasabb, mint a múlt év azonos időszakában. /összehasonlításként: egy évvel korábban ez a növekedés 4.2 százalék volt/. emellett az egyes ágazatok - különösen a bányászat és az építőipar, továbbá egyes kohászati vállalatok - változatlanul létszámhiánnyal küzdenek.

már az állami iparban az első háromnegyed évben 19.1 százalékkal kevesebb túlórákat használtak fel, mint az előző év azonos időszakában, a túlórák aránya még mindig magasabb, mint két évvel ezelőtt volt, nem kellően csökkent a túlórák száma még olyan helyeken sem, ahol a kormány korábbi határozatával elrendelte az egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók munkaidejének csökkentését. a minisztentanács ezt a gyakorlatot elítéli.

a jelentések azt is hangsúlyozzák, hogy a követelmények növelése főnyírára a teljesítményben dolgozókat érintette, az időben dolgozóknál még nem tárták fel a teljesítmény-tartalékokat, súlyos hibaként állapította meg a minisztentanács, hogy sok helyen elmulasztottak intézkedéseket tenni a vállalati szervezethez tartozó eredő veszteségek megszüntetésére. így az elért normaóra megtakarítások kisebb hányada tulajdonítható a vezetőknek, a műszaki szervezési intézkedéseknek.

az állami iparban a 100 munkásra jutó alkalmazottak száma a háromnegyed év alatt egytizeddel volt magasabb, mint a múlt év azonos időszakában. a harmadik negyedévben ez az arány már csökkent, de sok vállalatnál még túlméretezett az adminisztratív alkalmazotti létszám. ezen a téren további jelentős csökkentéseket kell elérni.

a létszám-takarékosságra vonatkozó anyagi ösztönzési rendszert több irányító szerv késve, illetve hiányosan ismertette a vállalatokkal, ezért azok egy része nem volt tisztában az ösztönzés előnyeivel.

a kormány megállapította, hogy az eddig elért eredmények kezdeti lépéseknek tekinthetők, további erőfeszítéseket kell tenni - a jövő évi és a harmadik ötéves terv során is - a veszteségidők csökkentésére, a mértéktelen túlóráztatások megszüntetésére, a munka- és üzemszervezés megjavítására, a teljesítmény-követelmények rendezésére, a normák állandó karbantartására a túlzott adminisztráció és az ezzel foglalkozók számának csökkentésére, és mindezek révén is a munka termelékenységének további növelésére.

x x x

/folyt.köv./

20.40/-n

- 3 -

le

ébb 83. a minisztertanács...3.folyt./vm

a szövsz elnökének és az ételmezésügyi miniszternek a jelentése megállapítja: az ideai kedvezőtlen időjárás és más, a termelésre károsan ható tényezők miatt a zöldség- és gyümölcsstermelésben jelentős kiesés következett be, különösen burgonyából, paradicsomból, zöldpaprikából, szőlőből és téralmából volt kisebb a termés és minősége is lényegesen gyengébb volt az átlagosnál, mindezek következtében nem sikerült mindenben teljesíteni a felvásárlási terveket és exportkötelezettségeinknek sem tudunk minden tekintetben hiánytalanul eleget tenni.

a jelentés tájékoztat arról is, hogy az őszi zöldségfélékből /fejeskáposzta, sárgarépa, fokhagyma, stb./ a termés kedvező volt, így ezekből az ellátás biztosított.

a minisztertanács intézkedett, hogy a rendelkezésre álló készletekből, további felvásárlásokból, valamint importból a lakosság ellátása a legfontosabb ételmezési cikkekben biztosítva legyen.

a kormány a zöldség- és gyümölcsstermelés további fokozása, a belföldi igények jobb kielégítése és a külföldi értékesítési lehetőségek nagyobb mértékű kihasználása érdekében megbízta az országos tervhivatal elnökét, hogy a szövsz elnökével, az ételmezésügyi miniszterrel és a földművelésügyi miniszterrel együtt dolgozzanak ki javaslatokat a zöldség- és gyümölcsstermelés növelésére, az ehhez szükséges gépek, vegyszerek, szaporító anyagok és egyéb eszközök biztosítására; a felvásárlás és értékesítés szervezetének és anyagi-műszaki ellátottságának javítására.

a központi népi ellenőrzési bizottság megvizsgálta a település-egészségügy és a felnőtt járóbeteg ellátás helyzetét, a tapasztalatokról beszámolót terjesztett a minisztertanács elé.

jelentésében megállapította, hogy a felszabadulás óta jelentősen megváltozott hazánk egészségügyi helyzete, az átlagos életkor 1941. óta 10 esztendővel emelkedett és ma már megközelíti a 70 évet, több mint harmadára esett vissza a csecsemőhalandóság.

a felszabadulás előtt, 1938-ban 10 ezer lakosra 11,6, 1964-ben pedig már 18,5 orvos jutott, jelentősen emelkedett a körzeti orvosi és a szakorvosi rendelőintézetek, a szakorvosi órák, a fekvőbeteg gyógyintézeti ágyak száma is.

/folyt.köv./

20.43/-n

-4-

/bb 83. a minisztertanács...4.folyt./vm

ma már az ország lakosságának 97 százaléka jogosult ingyenes kezelésre, az így megnövekedett igényekkel az egészségügyi ellátás - különösen vidéken - nem tudott lépést tartani.

a vidék egészségügyi ellátásában gondot okoz a rendelőhelyiségek nem kielégítő állapota, a még üres körzeti állások betöltése, a helyettesítések megoldása.

megnöveli a táppénzesek létszáma és a kifizetett táppénz összege, valamint az ezzel kapcsolatos, orvosokat terhelő adminisztráció.

a vizsgálat megállapította, hogy a járóbeteg ellátást egységesebb irányítással, jobb szervezettséggel, a meglévő erők célszerűbb felhasználásával a jelenlegi adottságok mellett is javítani lehetne.

a jelentés foglalkozik a vidék település-egészségügyi problémáival is, megállapítja: számottevő előrehaladás mutatkozik e területen, a felszabadulás előttihez viszonyítva mintegy kétszer annyian részesülnek vízvezetékes vízellátásban, ugyanakkor jelentős mértékben bővült a lakosság egészségvédelmét szolgáló szennyvíz-csatorna hálózat is.

az eredményekkel azonban még nem lehetünk elégedettek, az ásott és furtkutak vize közegészségügyi szempontból sok helyen nem felel meg a követelményeknek, gyakran előfordult, hogy egy-egy faluban több üzem egymástól függetlenül épített vízművet, de a lakosság ellátása megoldatlan maradt, helyes koordinációval, az anyagi eszközök koncentrációjával azonos eszközökkel a mainál nagyobb eredmények érhetők el, ezen az állapoton segítenek az önkéntes vízműtársulások, amelyek ügyével a minisztertanács legutóbbi ülésén foglalkozott.

hátrányosan befolyásolja a közegészségügyi helyzetet elsősorban vidéken a korszerűtlen szemét- és hulladékgyűjtés, tárolás, elszállítás, megsemmisítés és a korszerűtlen csatornahálózat.

a minisztertanács szükségesnek tartja, hogy a harmadik ötéves terv során tovább fokozzuk a közegészségügyi célokat is szolgáló vízvezeték- és csatornahálózat fejlesztését, az egészséges vizet adó közkutak létesítését, a meglévők karbantartását, az élővizek szennyezettségének megszüntetését, a köztisztasági helyzet javítását, a körzeti orvosi hálózat fejlesztését, a betegellátás javítását, a táppénzes betegek felülvizsgálati rendszerének korszerűsítését.

/folyt.köv.

20.50

- 5 -

/bb 83. a minisztertanács...5.folyt./vm

felhívja a tanácsok végrehajtó bizottságainak figyelmét, hogy a rendelkezésükre álló anyagi lehetőségek jobb felhasználásával járuljanak hozzá a közegészségügyi és köztisztasági állapotok javításához.

a kormány felkéri a társadalmi szerveket, - a hazafias népfrontot, a nőtanácsot, a magyar vöröskeresztet és a tit-et - hogy a közegészségügyi viszonyok javítása érdekében továbbra is végezzenek tervszerű, rendszeres felvilágosító tevékenységet és a lakosságot mind nagyobb mértékben mozgósítsák a helyi közegészségügyi feladatok megoldására.

x x x

az év elején a minisztertanács kísérletképpen felhatalmazást adott somogy, vas és zala megyék tanácsainak arra, hogy egyes - kislétszámú - községekben engedélyezze a végrehajtó bizottságok működésének átmeneti szüneteltetését. a tapasztalatok szerint azokban a községekben, ahol átmenetileg a végrehajtó bizottságok munkáját a tanács vette át, javult a tanácsi munka, megélték a tanács-ülések, csökkent az adminisztráció.

a minisztertanács felhatalmazta a megyei tanácsokat, hogy az 500 lakoson aluli, kis lélekszámú községekben a végrehajtó bizottságok működését átmenetileg szüneteltethessék. az érintett községekben a végrehajtó bizottságok nagyobb jelentőségű feladatait ezután maga a tanács látja el, a szervezési tennivaló és a hatósági ügyintézés pedig a végrehajtó bizottság elnökének, vagy titkárának feladata./mti/

20.50/-n

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti, b e l f ö l d i h i r e k

1965. november 26.

bb 1. gyermekegészségügyi ellátás - születéstől serdülőkorig - gyermekkórházzá alakítják az apáthy istván kórházat

i hi/tné/m/zs

1965. november 26.

az fővárosi gyermekorvosi hálózat ma már mintegy 350.000 budapesti gyermeknek nyújt korszerű, háziorvosi jellegű ellátást. a fővárosi egészségügyi szervek most arra törekednek, hogy a 0-14 éves korúak egészségvédelmével összefüggő, mindenfajta megelőző és gyógyító tevékenységet - a kórházi ellátás kivételével - a továbbiakban körzeti gyermekszakorvosok végezzék. a 8. kerületben - a fővárosban elsőnek - három hónapja már ilyen rendszerben dolgozik a hálózat, így a körzeti gyermekszakorvosok a maguk övezetében minden gyermek fejlődését figyelemmel kísérik, ellenőrizhetik születésétől a serdülőkori eléréséig. családi körülmények között és a bölcsődei, óvodai, vagy iskolai közösségekben egyaránt. körzetük újszülötteit a kórházi elbocsátástól számított egy héten belül meglátogatják, s felvilágosítják a szülőket a csecsemőápolás tudnivalóiról. egy-egy körzethez az átszervezés óta átlagosan ezer gyermek tartozik, - fele annyi, mint más kerületben, - akiknek járó- és fekvőbeteg ellátását egységesen a körzeti gyermekszakorvosok végzik. az új rendszer bevezetése óta mintegy 20 százalékkal csökkent a felnőtt körzetekhez tartozó létszám, s észrevehetően kisebb a betegforgalom is.

a gyermekek kórházi ellátását is fokozatosan javítják. a főváros 2640 csecsemő, illetve gyermekágyat tart fenn a kórházakban, ezenkívül mintegy 500 ágy áll rendelkezésre az újszülöttek ellátására. számottevő fejlődést jelent majd, hogy a jövő év elején az apáthy istván kórház teljes egészében - 439 ágyal - gyermekkórházzá alakul.

/folyt.köv./

22/

- 1 -